

AĞAÇTAN GELEN ÇOCUK

AĞAÇTAN GELEN ÇOCUK
Atlıkarınca Yayınları Kültür Kitapları

Yazar
Ali SAÇIKARA

Editör
Özgür GEZ

Resimleyen
Melike YAZICI

Kapak ve İç Sayfa Tasarımı
Mehmet ÇAKIR

1. Baskı
Ocak, 2017

Baskı ve Cilt
Olgun-Çelik Ofset
Fevzi Çakmak Mah. 10670 Sk. No: 26/D • Karatay/KONYA
Tel: 0332 342 32 20
Matbaa Sertifika No: 28237

Yayıncı Sertifika No
10418

ISBN
978-605-82989-2-7

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Atlıkarınca Yayınları'na aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Fevzi Çakmak Mahallesi 10448. Sokak No: 18
Karatay/KONYA • Tel: 0332 342 65 64
atlikarincayayinevi@gmail.com

Bu kitabın sahibi

.....

.....

Kazan'la Argun'un Hikâyesi

Kara Kazan günlük güneşlik bir havada Ural Ormanlarına ağaç kesmeye gitmiş. Odunları satıp nafakasını çıkaracakmış. Ama aniden çıkan dehşetli bir fırtınada yolunu kaybetmiş. Zaten adamın Kazan olan adına bir de kara eklemeleri zavallının bahtsızlığındanmış. Adam, öyle bahtsız öyle bahtsızmış ki; başından geçenleri dinleyenler, anlatılanlara inanamaz ve itiraz ederlermiş:

"Hayır arkadaş! Sen bize masal anlatıyorsun. Yoksa bu kadar da talihsiz adam mı olur?"

Sonra pek çoğu işin aslını merak eder, gerçekleri öğrenmek için üşenmeden kalkıp Kara Kazan'ın köyüne gidermiş. Köyde, ortalıkta gezen lafların uydurma olmadığını bizzat kendileri görürlermiş.

Bizim Kazan hakikaten de pek talihsizmiş: Ava çıkıp bir tavşan vuracak olsa bir kartal ondan çabuk davranır, Kazan'ın avını kaptığı gibi gözden kaybolurmuş.

Kazan, yanılıp da koyun beslemeye kalksa onca ağıl dururken bir kurt sürüsü Kazan'ın ağılına dalar, koyunlarını kırar geçirirmiş.

Kazan, bir avuç tohum ekmeye niyetlense kazmasını vurduğu kara toprak taş kesilirmiş.

Meğerse talihsizliği daha Kazan doğmadan başlamış. Şöyle ki: Anası Kazan'a hamileyken Kazan'ın babası bir savaşta kaybolmuş. Adamın ne ölüsünü bulabilmişler ne dirisini...

Kazan'ın babası hakkında bazı iyi niyetli ve merhametli insanlar:

"Şehit olup kırklara karıştı.", derlermiş.

Kimi bozguncularla fesatlar da:

"Savaştan korkup kaçtı da gözlerden ırak bir yurda yerleşti.", diye anlatırlarmış Kazan'ın babasının hikâyesini.

Babasını bir kenara bırakalım da Kazan'a dönelim tekrar.

Günü gelip de annesi sancılandığında köyün bütün kocakarıları doğumu yaptırmak için seferber olmuş. Onca ebenin çabasına rağmen bir türlü doğuramıyormuş zavallı taze. Öyle acı çekmiş, o kadar zorlanmış ki. Nihayet, Kazan ilk nefesini aldığı anda anacığı da daha fazla dayanamamış. Oğlunu kucağına alamadan oracıkta ruhunu teslim etmiş.

Görenler Kazan'ın yeni doğan bir bebek olduğuna inanamamışlar. Bebek beş yaşında bir oğlan kadar iriy-miş. Köylü elbirliğiyle bu öksüz ve yetim oğlanı büyüt-meye kalkmış. Emzikli gelinler süt analığı edecekmış oğlana. Gelin görün ki Kazan, emdiği lohusanın sütünü kurutana kadar memesini bırakmazmış. Zavallı kadın-lar kendi çocuklarına içirecek süt bulamayınca keçidir, koyundur ne buldularsa onun sütüyle beslemişler Ka-zan'ı.

Kısa zamanda daha da büyüyüp serpilmiş oğlan. Beş yaşına geldiğinde bir kazan pilavı götürürmüş tek başına. Zaten adını da bu yüzden Kazan koymuşlarmış.

Bizim Kazan delikanlılık çağına geldiğinde gör-kemli bir yiğit olup çıkmış.

Onu gören körpe kızların yürekleri hop oturup hop kalkarmış. Gelin görün ki bu talihsiz oğlana kimseler kı-zını vermek istemezmiş. Bütün köy düşünmüş taşınmış ve Argun'la Kazan'ı evlendirmeye karar vermiş.

Neden mi? Argun; yoksul bir ana babanın hastalıklı kızıymış da ondan. Kız, bir nezle olsa aylarca yataktan kalkamazmış. Garibimin eline küçücük bir diken batsa tüm vücudu gömgök çıban kesilirmiş. Zaten argun de-mek hastalıklı demekmiş.

Böylece evermişler bizim talihsiz Kazan'la hastalıklı Argun'u.

Kazan'ın kara bahtı, evlendikten sonra da gülme-miş yüzüne.

Oysa Argun, bir daha hastalık yüzü görmemiş. Döşeğe değmemiş sırtı.

Ne var ki evliliklerinin üstünden onca sene geçmiş. Yine de kara talihleri, onlara bir çocuk bahşetmemiş.

Argun'la Kazan onca bahtsızlığa karşın başları bağlandıktan sonra mutlu olmuşlar. Birbirlerine, görenleri imrendirecek kadar büyük bir sevgiyle tutulmuşlar.

Kimileri şöyle dermiş: "Bunların aşkı, hastalıklı Argun'u iyileştirdi. Göreceksiniz pek yakında Kara Kazan'ın kara talihi de aklanacak."

Duyan pek çok insan inanmazmış da güler geçermiş bu laflara.

8

İşte bu sabah da Kazan, bakmış ki hava oldukça güzel. Rüzgârdan eser yok, yaprak kımıldamıyor. Gökyüzü masmavi, derde şifa desen bir parça bulut göremezsin. Tam oduna gidilecek hava...

Kazan, baltasını omzuna atıp giderken karısına seslenmiş:

"Merak etme beni. Akşama gelirim."

Ormana girmiş. Öleceğini bilse yaş ağaç kesmemiş bizim Kazan. Parçalayacak bir iki kuru ağaç bulayım derken ormanın içinde hayli ilerlemiş. Derken bir fırtına kopmasın mı? Bardaktan boşanırcasına bir yağmur başlamış. Çakan şimşeklerin, düşen yıldırımların bini bir para... Göz gözü görmez olmuş. Zavallı Kazan, sığınacak bir yer ararken ormanın derinliklerinde kaybolmuş.

Derken, gide gide ağaçlarla çevrili açık bir alana varmış. Orta yerde ulu bir çınar ihtiyar dallarını göğe doğru uzatmış ölümü beklemekteymiş. Öyle uluymuş ki ağaç; ben diyeyim on, siz deyin yirmi adam el ele ver-se ağacın gövdesini kucaklayamazmış. Bu koca gövde-de üç adam boyunda, büyükçe bir oda genişliğinde bir de kovuk varmış. Kazan, çınarın kovuğunu görünce kurtuldum diye sevinip şükretmiş. Ağaca doğru koş-mak için ilk adımını atar atmaz olduğu yerde donakal-mış. Neden mi?

Bütün şimşekler ağacın üstünde çakmaya, ne ka-dar yıldırım varsa çınara düşmeye başlamış da ondan.

10

Zavallı Kazan, talihsizliğine mi yansın iliklerine ka-dar işleyen yağmurun soğuşundan mı korksun, bile-memiş.

Şimşek şimşek üstüne çakıyor, yıldırım yıldırım üs-tüne düşüyormuş. Derken ağacı kâh sarıya kâh kızıla dönen mavi bir ışık sarmış. Kazan korkuyu falan bir ke-nara bırakıp büyülenmiş gibi bu müthiş olayı izlemeye başlamış.

Neden sonra ağaç, mavili yeşilli bir aleve dönmesin mi? Kazan, korkudan tüyleri diken diken olsa da gözü-nü kırpmadan ağaca bakmaya devam ediyormuş.

Az sonra ağacın kovuşundan üç dört yaşlarında bir oğlan çıkmış. Çocuğun gözlerinden ışık saçılıyormuş. Bastığı yerdeki alevler sönüp yerini yemyeşil otlara bı-

rakıyormuş. Çocuk, titrek adımlarla biraz yaklaştıktan sonra ellerini uzatmış. Kara Kazan'ın gözlerinin içine baka baka yere yığılmış.

Kazan koşup çocuğu kucaklamış. Bu, gökten düşen, ağaçtan gelen çocuğun bir armağan olduğuna inanmış. Çocuğu sarıp sarmalamış ve bir kuytuda fırtınanın dinmesini beklemiş.

Ağaçtan Gelen Çocuk ve Ayın Oğlu Efsanesi

Kara Kazan çocuğa kendi vücudunu yorgan edip kımıldamamış dedik ya... Yağmur altından girmiş, üstünden çıkmış. Dişleri çatırdayarak titriyormuş soğuktan. Neredeyse çenesi birbirine geçecekmiş.

Tam üç gün sürmüş fırtına; üç gece, üç gündüz. Sular sele dönmüş. Dağlar yerinden oynamış. Ağaçlar havada uçuşmuş. Ama Kazan çocuğa bir şey olacak diye korktuğundan hiç kımıldamamış yerinden.

Fırtına bitip de göz gözü görmeye başlayınca sırtını bir kayaya verip de üstünü başını kurutmuş. Canına can gelip de dizleri derman bulunca kalkmış. Ormanı avucunun içi gibi bilen Kazan, çocuğu kucakladığı gibi köyünün yolunu tutmuş. Köyün içinden geçerken çocuğu kimse görmesin diye odun çuvalı gibi omzuna atmış.

Köylüler, Kazan'ın üç gündür ormanda olduğunu biliyorlarmış. Sırtında bir kucak odunla karşılarında görünce başlamışlar gene onunla dalga geçmeye:

"Helal sana! Bu odun bizim köye üç kış yeter Kara Kazan! Ne de olsa üç günün odunu bunlar!"

Kazan kimin ne dediğine aldırmamış. Eve vardığında içerde karısından başka kimsenin olmadığından emin olunca girmiş içeri, açmış çocuğun yüzünü.

Çocuk ay gibi parlıyormuş. Yıllardır evlat özlemiyle yanıp tutuşan karısı Argun, bu güzel çocuktan gözlerini çekip alamıyormuş. Çocuk dediğin ağaç kovuğunda bulunacak değilmiş ya! Neden sonra içine kurt düşmüş de kocasına sormuş:

"Bu ne güzel bir çocuk? Nerden buldun bu çocuğu? Anasının kucağından uğrulamadın ya?"

Kazan hiç kızmamış karısının bu yargılamasına. Başından geçenleri sakince anlatmaya karar vermiş. Bu arada açlığından karnı guruldemiş da üç gündür boğazından lokma geçmediğini hatırlamış. Gariptir, ne acıkmış ne susamış bu üç gün boyunca. Evinde olmasa bir şey yiyip içmediği gene de aklına gelmeyecekmış.

Argun'dan kuru yavan, yiyecek bir şeyler istemiş. Karnını bir güzel doyurduktan sonra böyleyken böyle oldu diye anlatmış ne olduysa.

Argun, sevinçten gözleri parlayarak dinlemiş kocasını. Meğer böyle bir çocuktan eski efsanelerden birinde söz edilirmiş.

Argun çocuğun saçlarını okşayarak başlamış efsaneyi anlatmaya:

Vakit gelecek en acımasız öcülerden biri olan Yelbegen dünyanın ışığını kesmek için ayı yemeye niyetlenecekti. Gel gör ki ona gücü yetmeyince gözünü ayın küçük oğluna dıkecekti. Günlerce haftalarca pusuda yattıktan sonra fırtınalı bir gecede ayın oğlunu kaçıracaktı. Ancak ay; yıldızlardan ve yağmur tannısından yardım isteyecekti.

Yelbegen, çocuğu daha kolay yiyecek için yedi başının dişlerini hep birden bileğilerken yıldızlarla yağmur-lar çocuğu onun elinden kurtaracaklarmış. Yazık ki ayağı bir kere toprağa değdiği için zavallı oğlanı yeryüzünden alıp babasına götüremeyeceklermiş.

Evlat acısı bu, dayanılır mı? Ay, yavrusunun hasretiyle şekilden şekle girecek ve çabucak ihtiyarlayacakmış. İşte bu yüzden bir daha, gün yüzünde göz gözü görürken çı-kamayacakmış ortalıklara.

Ayın oğlunu iyi insanlar bulursa iyiliğin koruyucusu olacakmış çocuk. Kötülerin eline geçerse de zalimler bay-ram edeceklermiş.

Çocuk, Yelbegen'den kurtulduktan sonra yedi gün, yedi gece gözünü açmadan uyuyacak, ömrünün sonuna kadar bir daha gözünü kırpmayacakmış.

Argun, burnunun dibinde yatan çocuğun efsane-de sözü edilen çocuk olup olmadığından emin olmak için oğlanın koltuk altına bakmış. Efsanede anlatılan çocuğun koltuk altında ay ve yıldız şeklinde bir nişan varmış meğer. Çocuk üzülürse bu nişan kararır, sevinir-se parlarmış.

Argun'un sevinci çocuğun kolunu kaldırınca kat kat artmış. Evet, bu çocuk, o çocukmuş. Hem de koltuğunun altındaki nişan pırıl pırılmış.

Bu müjdenin üstüne Kara Kazan derin bir nefes alıp oh çekmiş. Gözlerinden mutluluk yaşları akıtmış. Kör talihini yenmiş işte. Zaten biliyormuş, kara talihinin bir gün döneceğini. Çünkü bu umutla, onca fakirliğe, üst üste gelen onca talihsizliğe bir gün bile isyan etmemiş. Başı sıkıştı mı, "Beterin beteri vardır.", diye şükredermiş haline. Çaresiz kaldı mı hep aynı sözleri mırıldanırmış:

"Ne verirse O verir. Ne gelirse O'ndan gelir."

Argun, kocasına sevinçle sarılmış. Bir süre öyle kucak kucağa kalmışlar. Neden sonra kadın kalkmış. Üç beş çuvalla bir kuru ekmek koyduğu yamalı bir çıkını kocasının eline tutuşturmuş. Şöyle demiş kocasına:

"Evimin direği yiğit Kazan! Şimdi var git, o ulu ağacın küllerini bu çuvallara doldur. Bilir misin o kül sihirlidir? Ne derdimiz olursa dermanını o küllerde bulabiliriz. Şimdi var git de külleri soğumadan getir. Getir ki fukara ocağımız gün yüzü görsün. Ha! Unutmadan söyleyeyim. Taşıyamadığın külleri de ortalık yerde bırakma, kimselerin bulamayacağı bir yere göm. Gün gelir lazım olur."

Kara Kazan hiç oyalanmamış. Gün eğilmeden varmış, ulu ağacın yanına. Bir de ne görse iyi? Bizim ulu çınarın daha bu sabah kupkuru olan dalları yeniden yeşermiş. Taze filizleri boy vermiş. Ağaç dipdiriymiş şimdi.

Böylesine büyük bir sırrı saklamak kolay mı? Gördüklerini ele güne anlatmak istemiş canı. Oysa Kara Kazan gördüklerine inanmakta kendi bile zorlanırmış. Kime ne desin? Oturup kara kara düşünmüş:

“Bu olanları kime anlatsam inandıramam.”

Sonra birden ayağa kalkmış.

“Böyle düşünüp şaşarak oyalanmanın sırası değil,” demiş ve külleri çuvallara doldurmuş.

Çuvallardan üçünü eve götürmek üzere ayırmış. Geri kalanlarını ağacın az ötesine kazdığı derince bir çukura gömmüş. Çukurun üstünü bir güzel çığneyip çalı çırpyla gizlemiş.

16

Sonra bir iki lokma kuru ekmek yiyip çuvalları omuzladığı gibi evin yolunu tutmuş.

Eve geldiğinde çocuk hâlâ uyuyormuş.

Çocuk uyanana kadar karı koca çocuğun başucunda sırayla bekleyip nöbet tutmuşlar.

Derken, yedinci günün sonunda çocuk uyanmış. Başucunda dikilen Argun Hatun’a önce yabancı gözlerle bakmış. Ardından “anam”, diyerek kadının boynuna sarılmış. Argun Hatun gönlünün sesine dur diyemeyip de bir sevinç çığlığı atınca Kazan gürültüye uyanmış. Çocuk ona da “baba”, diye seslenmiş.

Neyse ki çocuk kim olduğunu, nereden geldiğini hatırlamıyormuş. Onları kendi annesi babası sanıyormuş.

Şimdi bu oğlana bir ad koymaları gerekiyormuş. Ay gibi güzel, pars gibi yiğit olsun demişler ve oğlana Aybars adını vermişler.

Çocuğu konu komşudan saklamayı denemişler. Çünkü herkes Argun'la Kazan'ın çocuklarının olmadığını biliyormuş.

Argun çaresizlikle mırıldanmış:

"Gerçeğı anlatsak kimse bize inanmaz, inansalar da çocuğu elimizden alırlar."

Kazan, karısına hak vermiş. Oğlanı ellerinden aldirmaktan korkmuşlar. Aslına bakarsanız haklılarmış da. Ama çocuk bu, kilit altında tutulmazmış ki! Saklasan da nereye kadar saklayabilirsin?

Bakmışlar böyle olmayacak. Uzak bir köye taşınmaya karar vermişler. Taşındıktan bir müddet sonra Kazan, köyüne dönüp Argun'un ay gibi bir oğlan doğurduğunu müjdelemiş.

Zaman çabucak geçip gitmiş. Aybars on dört yaşına gelmiş. Görenin gözünü alamadığı bir güzelliğı varmış oğlanın. Oğlanın tek meziyeti güzelliğı değilmiş elbette. Öyle cesurmuş ki gözünü hiçbir şeyden sakınmaz, yüreğine korkuyu almazmış.

Çocuk, Kazan'ı babası Argun'u anası bilerek büyümüş. Cesaret edip de anlatamamışlar ona nereden geldiğini, kim olduğunu.

Kazan her gün oduna giderken oğlanı da yanına almış. Aybars; yaşına başına bakmadan, boyuna posuna aldırmadan tek vuruşta kocaman bir ağacı devirmiş. Akşam dönüşte dağ gibi yükleri omuzlar, gene de bana mısın, dememiş.

Artık yedi köye odun satıyorlarmış. Sözün kısası bizim Kara Kazan, odunculuktan yüküyle para kazanmaya başlamış. Çok geçmeden de anlı şanlı bir zengin olup çıkmış. Yine de sonradan görmeler gibi vazgeçmemiş eski mesleği olan odunculuktan.

Günler geceleri, aylar yılları kovalamış. Artık Aybars on yedi yaşında bir yiğitmiş.

Aybars'ın Yola Çıkması

Kazan'la Aybars günün birinde yine oduna gitmişler.

Bir iki kuru ağaç devirdikten sonra öyle bir fırtına patlamış ki sormayın gitsin.

Ağaçların kiminin dalları yerleri süpürmeye başlamış, kiminin kökleri rüzgârın şiddetine dayanamayıp yerinden fırlamış. Bir de yağmur başlamış ki adamın yüzüne kamçı gibi iniyormuş. Derken şimşekler çakmaya, yanlarına yörelerine yıldırımlar düşmeye başlamış.

Kazan, sığınacak bir kuytu ararken yıllar evvel Aybars'la karşılaştığı o ulu çınarın dibinde bulmuş kendini.

Çınar yine yıldırımları, şimşekleri üstüne çekiyormuş. Ağaç, mavi bir ışık içinde kaybolmuş. Manzara muhteşemmiş. Bizimkiler sanki büyülenmişler de oldukları yerde donakalmışlar.

İşte ne olduysa bundan sonra olmuş.

Aybars gözlerini ağaca dikmiş, kilitlenip kalmış öylece. Biraz sonra oğlan dişleri kırılacak gibi titremeye başlamış. Kazan'ın anlamadığı bir dilden bir şeyler söyleyerek sayıklıyormuş. Oğlan görünmeyen varlıklarla konuşurken bir ağıt tutturmuş ki sormayın gitsin. Öyle dokunaklıymış ki duyanın yüreği parçalanırmış. Zavalının gözlerinden akan yaş yağmurdan daha çok ıslatıyormuş toprağı.

Kazan çocuğa bir haller olduğunu, çocuğun geçmişini hatırlamaya başladığını anlamış. Ona kim olduğunu daha evvel anlatmadığı için vicdanı sızlamış. Tam çocuğa her şeyi anlatacakmış ki fırtına bıçak gibi kesilmiş.

Aybars yeniden eski haline dönmüş. Bunun üstüne Kazan aklından şunları geçirmiş:

20

“Belki yanlış bir laf eder de oğlanı küstürürüm. Argun’un ağzı benimkinden iyi laf yapar. Eve gidince söyleyeyim de o anlatsın gerçekleri oğlana.”

Sonra oğlanı bağına basmış. Zavallı delikanlı, soğuktan ve gördüklerinin dehşetinden tir tir titriyormuş. Kazan'ın gözlerinin içine bakarak sormuş:

“Baba ne oldu bana? Ne var burada? Biz buraya daha önce geldik mi hiç? Şu ulu ağaca bakınca gözlerim kamaştı. Yalım yalım ateşlere düşmüş gibi kavurucu bir yangın sardı her yanıımı.”

Kazan bakmış çocuk bir cevap ister. Ne yapacağını bilememiş. Yalan söylemeyi becerbilse ömründe ilk kez yalan söyleyecekmış. Ne gezer? Kazan dediğin adam, doğrucu Davut'un tekiymiş.

Aybars'ın istediği cevabı veremeyince durumu kurtarmak için konuyu değiştirip başlamış evelemeye gevelemeye:

"Neydi o fırtına öyle? Nuh tufanı desen yalan olmaz. Islandın ya sen, üşüdün her hal. Eve gidelim de anan çorba kaynatsın sana. Hastalanacaksın yoksa. Soracaklarını da anana sorarsın. Tamam mı benim güzel oğlum, yiğit oğlum?", demiş.

Apar topar çıkmışlar ormandan ve soluğu evde almışlar.

Hâlâ titreyen Aybars çorbasını içip içini ısıtırken Argun iki gözü iki çeşme, onu nasıl bulduklarını anlatmış.

Kadın bir yandan konuşuyor bir yandan da Aybars'ın çekip gitmesinden korkuyormuş. Kazan derseni, Argun'dan bin betermiş. Neyse ki korktukları başlarına gelmemiş.

Ne var ki hiç beklemedikleri bir şey olmuş. Delikanlı hikâyeyi sonuna kadar dinledikten sonra etrafına bomboş gözlerle bakıp elindeki kaşığı düşürmüş. Ardından da olduğu yerde kıvrılıp derin bir uykuya dalmış.

Bizimkiler çocuğun öldüğünü sanmışlar ilkin. Feriyyat figan elini ayağını ovalamışlar. Bakmışlar ki oğlan uyuyor. Başucunda beklemeye başlamışlar.

Meğer efsaneye göre ayın oğlu gerçeği öğrenince yine deliksiz, yedi günlük bir uykuya dalmış da cahil Argun bunu bilmezmiş.

Aybars yine aralıksız bir hafta uyumuş. Yedinci günün akşamında oğlan gözlerini açınca sevinçten deliye dönmüş karı koca.

Kazan hemen koşmuş, en besilisinden bir koç devirmiş. Argun, koşun kaburgalarını kavurmuş, gece gündüz sönmeyen ocakta. Aybars pek severmiş kavurmayı.

Yemişler, içmişler. Oğlan beti benzi iyice yerine geldikten sonra bir daha sarılmış Kazan'la Argun'a. Sonra başlamış konuşmaya:

"Siz beni kendi evladınız gibi bağrınıza bastınız, besleyip büyüttünüz ya ikinizden de Allah razı olsun. Sizi yüzüstü bırakıp gideceğimden korkunuz olmasın hiç. Ömrüm oldukça anam sensin Argun Hatun, sen de babamsın Kara Kazan. Sizi kıracak laf edersem dilim kopsun! Sizi üzecek bir iş yaparsam kolum kanadım kırılınsın!

Ancak yollar beni bekler. Gerçeği öğrendim ya, aklım başıma geldi ya buralarda duramam gayrı.

Er meydanına çıkıp mazlumların ahını yerde koymamalıyım. Kötülük kâhpelik nereye kaçarsa ardından kovalamalıyım. Kaderime karşı gelecek değilim ya! Ne olur izin verin bana."

Bunun üzerine Argun içini çeke çeke ağlamaya başlamış. Kazan'ın yüzünden düşen bin parça, ağzını bıçak açmazmış. Argun demiş gene lafı:

"İyi de oğul! Nereye gidersin bu körpecik çağında? Tamam, boyun posun, gücün kuvvetin yerinde. Maşallah taşı sıksan suyunu çıkarırsın. Ancak öyle bilek gücüyle yiğitlik olmaz ki! Sen bu toyluğunla hangi kahpeliğin önüne geçebilirsin? Hem zavallı ananı hiç düşünmez misin? Oğul, ben sensiz ne yaparım?"

Aybars anasının elini tutup kadının yanağına bir öpücük kondurmuş. Ama gene de esirgememiş diyeceğini:

"Benim sizi özlemeyeceğimi mi sanıyorsun? Bilmezmiş gibisin olacakları. Kadere dur demek mümkün mü? Ne yapayım anacağım? Benim alın yazım da böyleymiş."

Nihayet oğlanın er geç gideceğini bilen Kazan almış sözü:

"Durun bakalım! Aceleniz ne, hele bir sabah olsun. Konuşuruz."

O gece Argun rüyasında Kazan'ı görmüş. Ulu çınarın körpe dallarından ok düzüyormuş, Kazan. Sonra devirdiği bir hayıtın özünden yay yapıyormuş.

Kendisi baba yadigârı paslı kılıcı almış da ulu çınarın külleriyle ovup pırıl pırıl parlatmış. Oğlanın her şeyi tamammış da bir atı eksikmiş.

Kazan memleketin bütün tavlalarını gezmiş, oluk oluk para akıtmış da Aybars'a layık bir at bulamamış hiçbirinde.

Argun Hatun, uyandıĒında rüyasını kocasına anlatmış ve eklemiş:

“Bu vakitte böyle bir rüya görmüşsem vardır bir hikmeti. Ormana var da oĒlanın eksiĒini gediĒini tamamla. Bu yolculuk onun kaderinde var. Bari destek çıkalım çocuĒa.”

Kazan, Aybars’ı da alıp ormana gitmiş. Tıpkı Argun’un rüyasındaki gibi okları düzmüşler, yayı yontmuşlar. Tam oradan ayrılacakları sırada Kazan’ın yıllar evvel külleri gömdüĒü yere bir alageyik gelip durmuş.

Aybars yayına bir ok yerleştirmiş. GeyiĒe nişan almış. Geyik Aybars’ı görmüş ama gene de kaçmamış. Başlamış kül çukurunun üstünde eşinmeye. Aybars bu hayvanda bir acayiplik olduĒunu sezmiş de okunu fırlatamamış.

Derken geyik, külleri meydana çıkarmış. Başlamış külün içinde debelenmeye. Aybars’la Kazan hayretten hayrete düşerek geyiĒin birken iki olduĒunu görmüşler. Sonra geyikler yel gibi koşarak gözden kaybolmuş.

İkisi de alageyiĒin ne demek istediĒini anlamamış. Eve gelip de olanları Argun Hatun’a anlatmışlar. Kadının gözü parlamış. Kalkmış.

Külleri bir leĒene doldurmuş, ıslatıp hamur karmış. Kül hamurundan bir eşek yapmış. Hamur kuruyunca Aybars’ı bindirmiş Külden Eşek’e.

Aybars binince kül cana gelmiş. Buna eşek demeye bin şahit gerekirmiş. Öyle alımlı öyle görkemliymiş ki eşek, bakanın bir daha bakası gelirmiş. Uzun bacakları, yassı bir sırtı, değme atlarinkinden daha gür yeleleri varmış eşeğin. Hele anırıp şaha kalkması yok mu, benim diyen at eline su dökemezmiş eşeğin.

Aybars, eşeğe alıcı bir gözle bakınca onunla neler yapabileceklerini hayal etmiş. Eşeğin gözlerinde de Aybars'ı anlıyormuş gibi parıltılar dolaşıyormuş. Doğrusu pek sevmiş Aybars, Külden Eşek'i.

Argun, eşeği bir ağaca bağlayıp oğlunu karşısına oturtmuş. Oğlana Külden Eşek'in sırrını anlatmış:

26

“Bu eşeğe ne deh diyeceksin ne de çüş! Eğer yanılır da birinden birini diyecek olursan senin eşek yeniden küle döner.”

Karısını sessizce dinleyen Kazan da karışmış söze:

“Hatun, sözünü kesiyorum ama iki çift laf de ben edeyim. Hayatta da böyledir oğlum bu iş. Kim işini doğru düzgün yaparsa karışmayacaksın ona. Unutma her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır.”

Argun başıyla tasdiklemiş kocasını ve nasihatine devam etmiş:

“Eşeğe bindin mi bir kere, dönüp ardına bakmak yok oğul. Unutma ardına baka baka ilerlemeye çalışanlar altı ay bir güz de gitseler ancak bir arpa boyu yol alırlar.”

Aybars anasına babasına teşekkür etmiş. Onların ellerini öpüp helalliklerini almış. Yayını omzuna takmış. Sadağın eşeğin semerine yerleştirmiş.

Tam yola çıkacağı sırada anası durdurmuş onu. Kabzası onlarca çentikle dolu bir kılıç uzatmış oğluna. Kılıç, ayna gibi parlıyormuş.

Kazan kılıcı görünce tanımış. Bu Argun Hatun'un babasından kalma kılıçmış. Kadın, oğlana kılıcı verdikten sonra bir dua etmiş:

"Oğul! Allah bileğini kavi, kılıcını keskin etsin. Yüreğin düşmana karşı katı, dosta karşı yumuşak olsun. Dostların yiğit, düşmanların mert olsun. Var git oğul, bahtın ak, yolun açık olsun."

Aybars, eşeğin yularını önce hafifçe çekmiş ardından serbest bırakmış. Eşek şahlanmış. Ötekiler hayırlı yolculuklar dileyip el sallayana kadar dağları aşıp gözden kaybolmuşlar.

Buk Han'ın Cinlerle Toplantısı

Yıllarca tahtta oturan ihtiyar babası ölünce tahta biricik oğlu Demir çıkmış.

28

Demir Han öyle bir adalet ve akılla yönetmiş ki ülkesini... Adaletin hikmetiyle insanların katı kalpleri yumuşamaya başlamış. Gel zaman git zaman insanoğlu iyilikten başka şey düşünmez olmuş.

İnsanın iyiliği ödölsüz kalmazmış elbette. Memlekette bolluk bereket başını almış, yürümüő.

Komşu ölkelerle iyi geçinen Demir Han herkese barışın önemini, savaşın asla bir kazananı olmayacağını anlatırmış. Her fırsatta öteki hanlara şöyle diyormuş:

"Koca cihan hepimize yeter. Günü geldiğinde bir avuç toprak örtmeyecek mi üstümüzü? Öyleyse kardeşçe yaşamak varken niçin birbirimizin kanını dökelim?"

Öteki hanlar Demir Han'a hak vermişler. Akı ve adaletinden dolayı ona karşı büyük bir saygı duyuyorlarmış. Doğrusu barış da güzel şeymiş, hani. Böylece savaşlar son bulmuş.

Bütün sınırlara barış fidanları dikmişler. Zamanla fidanlar büyüyüp ağaç olmuş da meyveye durmuş. Ahalinin yüzü gülüyormuş artık.

Demir Han'ın hüküm sürdüğü bu dönemde cihan neredeyse kötülükten arınacakmış. Artık kötülüğün hükmü geçmiyormuş hiçbir yerde.

Tabii ki insanların böyle barış ve huzur içinde yaşamalarından rahatsız olanlar da varmış. Karanlığın ve kötülüğün sahipleri bu gidişi durdurmak için Buk Han'ın emriyle toplanmışlar.

Buk Han bütün kötülüklerin efendisi, karanlığın ruhuymuş.

Toplantıya korkunç mağarasında Yelbegen ev sahipliği yapıyormuş. Kimler yokmuş ki mağarada. Azmı, Albastı, Buga...

Çevresine bir göz gezdirip herkesin hazır olduğunu görünce Buk Han söze başlamış:

"Görüyorsunuz yeryüzünde nefes alamaz olduk. Artık sözümüzü dinleyecek, bize kulak verecek bir kişi-oğlu bulmakta çok zorlanıyoruz. Sizi bu gidişe bir dur demek için çare aramak, çıkar bir yol bulmak üzere topladım. Akılınızda ne varsa deyin.", demiş.

Ötekiler oldukları yerde şöyle bir huzursuzca kıvrılmışlar.

İlk konuşan ejderha Buga olmuş. Hayli zayıfladığı görülen ejderhanın sesi oldukça bitkin ve ağlamaklıymış:

“Hanlar hanı Buk Han, doğru dersiniz. Ancak bilirsiniz ki ben birinden emir almadan hareket edemem. Kendi başıma kalırsam ancak kışoğlunun yüreğine korku salar, karnımı doyururum. Fakat Demir Han tahta oturduğundan beri yiyecek bulamıyorum, açlıktan ölüyorum. Çünkü mideye atacak mutsuz ve korkmuş birini bulmak öyle zor ki...”

Buk Han ejderhaya öyle bir bakmış ki: Bakışlarıyla onu teselli mi etmiş, aşağılamış mı belli değilmiş. Ama olanlardan onu sorumlu tutmadığını yumuşak bir ses tonuyla söylemiş.

Buk Han'ın yumuşaklığından cesaret alan Alkarısı söze girmiş:

“Yüceler yücesi, karanlığın efendisi Buk Han! Bu Demir, öyle adaletli öyle güçlü bir han ki anlatamam. Yaptıkları kanıma dokunuyor vallahi. Benim elimi kolumu bağladı.

Bilirsiniz; ben ancak yeni doğum yapmış, lohusa, kadınlarla uğraşır, ancak onlara güç yetiririm. Oysa şimdilerde lohusalar yalnız kalmıyorlar, mutsuz olmuyorlar artık. Kocaları savaşa gitmedikleri için kadınların yalnızlık diye bir dertleri kalmadı.

Çaldığım her kapıdan eli boş dönüyorum. Bu gidişle paslanıp bütün hünerlerimi unutacağım vallahi...”

Kötülüğün böyle çaresiz kalması kanına dokunmuş, Buk Han’ın. Sinirlenmiş, öfkeyle tepinip ayağını yere vurmuş. Eskiden olsa yer gök sarsılır, dağlar dayanamaz, un ufak parçalanırmış. Ancak Buk Han eskisi gibi güçlü değilmiş. İsteddiği gibi sarsamamış dünyayı. Çünkü yeryüzünde iyilik çoğaldıkça kötülüğün gücü azalırmış. Önce bir homurdanmış sonra Yelbegen’e dönüp konuşmaya başlamış:

“Bakıyorum da hep Demir Han’ı suçluyorsunuz. Oysa ne çabuk unuttunuz? Daha Demir tahta çıkmadan yıllar evvel, ayın oğlu yeryüzüne inmedi mi? Oğlan güneşin, bütün yıldızların ve ayın iyiliğini de getirmede mi yanında? Ayın oğlu yeryüzünde olduğu sürece bizim gücümüz zayıflayacak, iyiliğin gücü artacaktı. Bunu bilmiyor muydunuz?”

Ötekiler boyunlarını büküp susmuşlar. Bir kere öfkelendi mi Buk Han’ın karşısına geçip söz söylemek kimin haddine?

Buk Han’ın öfkesi gittikçe artıyormuş. Artık apaçık Yelbegen’e seslenmeye başlamış:

“Eğer şu beceriksiz Yelbegen, ayın oğlunu yemeyi başarsaydı bunların hiçbiri gelmeyecekti başımıza. Yeryüzünde karanlığın ruhu hüküm sürecekti.”

Yelbegen başına bir iş geleceğini sanmış. Korkusundan tir tir titremiş, Buk Han’ın önünde diz çöküp yalvarmış:

"Affedin beni! Bana bir şans daha verin. Bütün hatalarımı telafi edeceğim. Ne olur affedin beni!"

Kötülüğün ve karanlığın merhametsiz ruhu Buk Han, başka zaman olsa Yelbegen'in pis canını oracıkta almış. Ne var ki iyiliğin bunca güçlü olduğu bir sırada "Bu dar vakitte bir tek kötü bile çok kıymetlidir.", diye düşünüp onu ellememiş. Yine eski kudretli günlerindeki gibi kibirle emretmiş:

"Size işinizi öğretecek değilim. Ben gidiyorum şimdi. Oturup kendi aranızda halledin. İyiliğin sesini soluğunu kesmek için Aybars ve Demir Han'ın yok edilmesi gerekiyor. Öldüremeseniz de ellerini kollarını budayın ki bir daha karşımıza çıkamasınlar. İsteklerim yerine getirilmezse size ne yapacağımı bilirsiniz."

Buk Han, diyeceğini deyip tehdidini açıkça savurmuş. Sonra da ortalığa çöken kapkara bir bulutun arasında gözden kaybolmuş.

Buk Han'ın gidişi hepsine bir oh çektirmiş. Büyükleme sırasının kendisine geldiğini gören Yelbegen şöyle bir etrafına göz atmış. Burnunu kıvırıp Azmıç'la Alkarısı'na dönmüş:

"Aybars'ı bana bırakın. Siz Demir Han'la ilgilenin. Ülkede huzursuzluk mu çıkaracaksınız, Demir Han'a bir kötülük mü yapacaksınız, orası size kalmış.", demiş.

Azmıç incecik sesiyle bir kahkaha atmış. Kendinden emin bir sesle konuşmuş:

“Durum sandığımız kadar kötü değil. Ben bazı adamlar tanıyorum. İçlerinde henüz kötülüğün küllenmemiş ateşleri yanıyor. Hırsları sönmemiş hâlâ. Onları ele geçirip Demir Han’ın üstüne salayım. Bakalım ne olacak?”

Karanlığın kötülükten beslendiğini bilen Alkarısı düşünceliymiş. Umutsuz bir sesle başlamış konuşmaya:

“Buk Han haklı. Sonumuz yakınmış gibi geliyor bana. Artık eski gücümüzü yitirdik. Gücümüzü yerine getirecek, nefesimizi tazeleyecek kişiöğlü bulmakta da zorlanıyoruz. Ama pes etmiş değilim. Elimden geleni yapacağım.”

34

Bu arada Yelbegen soluöuyla mağaranın ortasındaki bir küreyi aydınlatmış. Ural Dağlarının yamaçlarında gayet keyifli bir kafiye öüle oynaya düöüne gidiyormuş. Kılıklarına bakılacak olursa kafiyelekiler zengin ve önemli kişilermiş. Kafiyei korumakla öörevli beş muhafız varmış. Muhafızlar kafilenin öüvenliöinden o kadar eminlermiş koruyucu bir tedbir bile almamışlar. Su uyur, düöşman uyumazmış hâlbuki.

Alkarısı, kafiyelekileri tanımış da heyecanla baöırmış:

“Şu, kemerinde altın ayna olan kadın Demir Han’ın karısıdır. Şu saçları öümüş tokalarla tutturulmuş olan güzel de onun kızı... Ötekileri bilemedim ancak bildiklerim bize yeter.”

Yelbegen küreyi azıcık çevirmiş. Şimdi kürede hırpani kılıklı, iri yarı bir adam görünüyormuş. Yüzü yara izleriyle dolu fakir bir oduncuymuş bu. Oduncu yanından geçen kafiiledekilerin gösterişli hallerine gıptayla bakıyormuş.

Azmiç bir sevinç çığlığı atmış:

“İşte! İşte! Senelerdir yana yakıla aradığım adam bu. Gördünüz mü, nasıl da hırsıyla bakıyor? Nasıl da kıskanıyor kafiiledekilerin zenginliğini?”

Yelbegen keyiflenip ağzını şapırdatmış ve homurdanmış:

“Ne duruyorsunuz? Hadi bakalım iş başına!”

Aybars'ın Uğrularla Karşılaşması

Aybars rüzgârla yarış tutturmuş giderken yolu vara vara bir uçurumun kıyısına denk gelmiş. Bir an eşeği durdurmak için “çüş”, demek geçmiş aklından. Anasının öğütlerini laf ağzından çıkmadan hatırlamış da dilini ısırmış. Eğilip eşeğin kulağına tatlı tatlı fısıldamış:

“Hadi dostum! Göster bakalım hünerini.”

Bunun üzerine eşek, kuş olup kanatlanmış da süzülerek inivermiş uçurumdan aşağı. Arkası çocuk oynaması gibi kolaymış.

Derken çatal bir yol ayrımına varmışlar. Aybars düşünüp taşinsa da kestirememiş ne yana gideceğini. Eşek, sol kulağını aşağı düşürüp sağ kulağını dikmiş. Ne çare? Anlayamamış Aybars bunun bir işaret olduğunu. Hâlâ kara kara hangi yöne sapacağını düşünüyormuş. Bu sırada tuhaf bir ses duymuş:

“Sağa gitmeliyiz.”

Aybars etrafına bakınmış. Ne var ki sesin sahibi ortalıkta görünmüyormuş.

Ses yeniden duyulmuş, biraz sitemkârmış bu sefer:

“Sağa gitmeliyiz, dedim ya!”

Aybars, konuşanın eşek olduğunu anlayınca sevinçten ne yapacağını bilememiş. Çünkü insan, ayın oğlu bile olsa, biriyle konuşmadan duramazmış.

Eşegin dediğini yapıp sağ tarafa dönmüşler. Dağları aşmışlar, dereleri geçmişler. Gide gide güzel bir yurda varmışlar. Yolları küçük bir köyden geçiyorlarmış. Köylüler, Aybars'ı misafirperverlikle karşılayıp ağırlamışlar. O gece köyde konaklayıp dinlenmişler. Ertesi sabah erkenden yola koyulmuşlar. Ortalıklarda kimseler yokmuş, in cin top oynuyormuş.

Akşama doğru Ural Dağlarının yamaçlarında, küçük bir dere kenarında mola vermişler. Yorgunluklarını giderip yola çıkmaya hazırlanırlarken Aybars bir gürültü duymuş. Külden Eşek sese kulak vermiş. Gürültü giderek yaklaşıyormuş. Eşek yeniden dillenmiş:

“Çabuk saklanacak bir yer bulalım. Bakalım bu gelenler in midir, cin mi? Karşımızda kim olduğunu öğrenince ortaya çıkar, kendimizi tanıtırız. Tedbirli olmak gerek.”

Aybars bakmış ki eşek doğru söylüyor. Onun sözüne uymuş. Az ötedeki sık ağaçların hemen yanında ki büyük kayanın ardına saklanmışlar. Gelenler onları

göremezmiş ama buradan bakınca her taraf açık açık görünüyormuş.

Aybars kayayı kendine siper ederek aşağıya bakmış. Derenin öte yakasından tozu dumana katarak gelenler varmış.

Pek geçmeden on beş yirmi kişilik bir grup dereyi geçmeye başlamış. Adamlar kaba saba konuşuyor, birbirlerine küfürler saydırıp şakalaşıyorlarmış. Kılıklarına da bakılacak olursa pek tekin olmadıkları çabucak anlaşılırmış.

Diğerleri bir yana kalabalığın ortasındaki bir kız, hemencecik Aybars'ın dikkatini çekmiş. Kızın kılığı kıyafeti yanındaki adamlara hiç benzemiyormuş. Biraz daha yaklaştıklarında Aybars, kızın ellerinin bağlı olduğunu görmüş. Aybars bunların kervan basıp insanları kaçıran uğrular (haydut) olduklarını anlamış.

Onlardan hemen sonra eli kılıklı uğruların gözetiminde bir grup daha geçmiş dereyi. Bunların esirleri arasında da iki genç kızla üç orta yaşlı kadın varmış. Diğerleri çocuk ya da ihtiyar erkeklermiş. Sonradan gelenlerle uğruların sayısı da bir hayli artmış.

Aybars olduğu yerde iyice gizlenip neler olduğunu anlamaya karar vermiş. Bu arada eşek can sıkıntısından anıracak olmuş. Aybars eliyle eşeğe sus demiş. Külden Eşek bu, halden anlar ya: Kulaklarını indirip kuyruk sallayarak sessizce özür dilemiş.

Uğruların ilk grubu dereyi geçer geçmez hemen sağa sola dağılıp odun toplamışlar. Halka şeklinde büyükçe bir ateş yakmışlar. Ötekiler de gelince yiyecek bir şeyler hazırlayıp sofraya kurmuşlar. Ateşin başında karınlarını doyururlarken keyifli keyifli gülüyorlarmış. Kendi aralarında tatlı tatlı konuşurlarken nedense birdenbire sesleri yükselmeye başlamış. Artık kavga eder gibi birbirlerine bağırıp çağırıyorlarmış.

Adamlardan biri, gözlerini karşıdaki elleri bağlı güzel kıza dikmiş. Ötekilere meydan okuyarak sesini yükseltmiş:

“Bu güzeller güzeli kıızı ilkin ben gördüm. Benimdir. Onu kimselere kaptırmam arkadaş.”

Bir başkası yere tükürüp ona diklenmiş:

“Bizim aramızda sen ben olmaz. Kazandığımız bütün ganimetleri eşit paylaşıyoruz. Aksini söyleyen kanına susamış sayılır.”

Bir diğeri kılıcını toprağa saplayıp bağırmış:

“Söylesenize! Biz bu yola bütün ganimet ortak diye çıkmadık mı? Öyleyse kılıcımın tadına bakmaya cesaret eden benim hakkıma göz dikebilir.”

Biri öksürerek ayağa kalkmış. Onu görenler korkudan mı saygıdan mı bilinmez, susmuşlar. Anlaşılan reisleri oymuş. Bu adam çam yarması dedikleri cinsten iri yarı bir adammış. Aybars'ın bugüne kadar gördüğü en iri adam Kara Kazan'mış. Oysa Kazan'ın başı, bunun om-

zuna bile denk gelmezmiş. Kazan'ın pazılı, kalın kolları bununkinin yanında tavuk ayağı gibi incecik kalırmış. Adamın yüzü yara izleriyle doluymuş. Alnından aşağı dökülen diken diken saçlarının arasında gözleri çıkan gibi parlıyormuş.

Reis bir sağına bir soluna dönmüş. Ötekilerin gözlerinin içine bakmış. Adamların korkudan betleri benizleri sararmış, dilleri damakları kurumuş. Reis öküz gibi böğürerek bağırıp çağırmış:

"Azıcık ganimet gördünüz ya unutursunuz uğruluğun töresini. Elinize biraz para geçince bey mi oldum sınırsınız kendinizi? Sizi gidi baldırı çıplaklar sizi! Ben ağzımı açmadan konuşmak hanginizin haddine? Yumruğumun tadını unutmuş gibi hepiniz benlik taslıyorsunuz. Durun bakalım! Daha konuşturmadık kızı. Kimin nesi olduğunu bilmediğimiz bir kız hakkında karar veremem ben. Şimdi oturup sessizce karnınızı doyurun. Bir diyeceğiniz varsa da kararımı duyduktan sonra deyin. Yoksa karnınızı deşer, leşinizle akbabalara ziyafet çekerim."

Konuşmalar üzerine öfkesinden yerinde duramayan Aybars, Külden Eşek'in kulağına fısıldamış:

"Davran da şu zavallı kızı uğruların elinden kurtaralım."

Eşek bu teklifi beğenmemiş, itiraz anlamında kuyruğunu sallamış.

Aybars eşeğin korktuğunu sanmış, onu azarlayarak aşağılamış:

"Hadi oradan korkak sen de! Sen kuyruğunun üstüne otur bekle! Ben kızı almaya gidiyorum."

Eşek alınmış bu sözlere. Kulaklarını düşürmüş. Başını öne eğmiş. Kara gözlerinden sicim gibi yaşlar sızmaya başlamış. Aybars yerinden doğrulmaya çalışırken eşek, başını omzuna bastırıp onu durdurmaya çalışmış. İki adım öteden duyulamayacak kadar alçak bir sesle konuşmuş. Sesi hâlâ titriyormuş:

"Beyim biz bu yola beraber çıkmadık mı? Korksaydım seninle ne işim olurdu? Bilmez misin? Kahramanlık, cesaret kadar akıl da ister. Bekleyelim de öğrenelim. Görelim bakalım bu kız kimin nesidir? İn midir, cin mi?"

Aybars hatasını çabuk anlamış. Suçunu kabul etmiş. Özür dilemek için eşeğin başını okşamış.

Derken reisin sesi yeniden karanlığı yarmış:

"Davranın! Çabuk getirin şu kızı!"

Adamlar kızı saçlarından tutup sürüyerek getirip reisin önüne doğru itmişler.

Reis, kızı elinden tutup kaldırmış. İğrenç bakışlarını zavallının gözlerine dikerek ona kim olduğunu sormuş.

Aybars, kızın korkudan ağlayıp sızlamasını bekliyormuş. Fakat kız gururla reisin karşısına dikilip adamın gözlerine cesaretle bakmış. Ağzını açıp tek söz etmemiş. Reis, kızın bu tavrına öfkelenmiş. Onu parçalamak için kendini zor tutuyormuş. Merhametinden değilmiş sabrı. Kızın yüzüne bir zarar verip de güzelliği-

ne gölge düşürmekten korkuyormuş. Eline geçen hazineyi suya atmayacak kadar akıllıymış herif. Dişlerini sıkarak hırsla bir kez daha sormuş kızı:

“Kimsin sen? Kimin kızısın? Üstün başın zengin, hatta çok zengin birinin kızı olduğunu söylüyor. Hani pek de güzelmişsin. Baban kimdir, kimlerdendir? Susma öyle. Konuş! Çabuk konuş!”

Kız sustukça reis öfkeleniyormuş. Önce hafiften bir tokat atmış zavallıya. Kızda ses seda yok. Sonra daha sert bir tokat... Kız yine suskun. Ardından bir tokat daha...

Bu son tokat canını iyice yakmış da bir “Ah!” çıkmış, kızın ağzından. Uğrular iğrenç kahkahalar atmışlar. Aybars öfkesinden yerinde duramıyormuş bu sırada. Eğer eşek onu bıraksaymış çoktan saldıracakmış eşkıyaların üstüne. Eline gâh kılıcını alıp sınıksız tutuyor, gâh yayına bir ok yerleştiriyormuş. Sabırsızlık ve hırsından ısıra ısıra dudaklarını kanatmış.

Kıza bu kez var gücüyle bir tokat daha atıp yeniden böğürmüş reis:

“Tatlı canından bu kadar çabuk mu bezdin? Söylesene kız, baban kimdir senin?”

Tokadın etkisiyle kız yere düşmüş. Boynundaki kolyenin zinciri kopmuş. Kolye reisin ayaklarının altına doğru yuvarlanmış. Reis kolyeyi alıp inceleyince gözlerinde oluşan parıltı, karanlıkta bile fark edilmiş. Bir sevinç çığlığı atmış reis:

“Yaşadık arkadaşlar. Eğer becerebilirsek bu işten köşeyi döneriz. Zengin olduk, zengin!”

Eşkîyalar ne olduğunu anlamasalar da hep bir ağızdan bağırmışlar:

“Hurra!”

Reis, kızın kim olduğunu açıklayınca eşkîyalar bu kez daha büyük bir heyecanla üç defa bağırmışlar:

“Hurra! Hurra! Hurra!”

Meğer kız, Demir Han’ın kızıymış.

Kızın han kızı olduğunun anlaşılmasıyla ayaktaki eşkîyalardan biri yere düşmüş. Sonra biri, biri daha... Ötekiler ne olduğunu anlayana kadar Aybars, uğrularından beşini oklayarak haklamış. Reis bakmış ki adamları pat pat yere dökülüyor. Yere yatıp bağırarak:

“Baskın var! Yatın çabuk! Saklanın!”

Tam bu sırada yeri göğü titreten bir eşek anırması duyulmuş.

Ardından da Aybars’ın yüreklere korku salan narası:

“Savulun bre hainler!”

Yıldız Bike'nin Kurtulması

"Savulun bre vicdansızlar!"

44

Aybars'ın narasını duyanların eli ayağı buz kesmiş korkudan. Hepsinin beti benzi atmış. Aybars yayını bir yana bırakıp kılıcını çekmiş. Gözünü kırpmadan saldırmış uğruların üstüne. Onu böyle kılıç sallarken görenler bu cihana böyle bir yiğit daha gelmedi diye şahitlik ederlermiş. Ancak uğrular o kadar çokmuş ki Aybars tek başına kılıç savurmaya yetemiyormuş. Derken er meydanına Külden Eşek girmiş. Uğruların kimine çifte atıyormuş eşek, kimini ensesinden tutup aslanlar gibi dişliyormuş.

Gece yarısına kadar vuruşmuşlar. Buna vuruşma da denmezmiş. İşin doğrusu Aybars'la Külden Eşek uğruları kırıp geçirmişler. Eşkılar bakmışlar ki Aybars kendilerine nefes aldırmayacak, başlamışlar ellerindeki esirlere kıymaya.

Derken biri Yıldız Bike'ye bir kama saplamaya niyetlenmiş. Lakin sen misin o? Aybars elindeki kılıcı fırlatmış, adamın tam ciğerine saplamış. Kız, canı çıkan adam koca gövdesiyle üstüne düşerken kendini yana atıp ezilmekten kurtulmuş. Sonra adamın kamasını alıp başlamış kendini savunmaya.

Han kızı öyle kahramanca dövüşüyormuş ki değme yiğitler eline su dökemezmiş. Aybars bir an cenk meydanında olduğunu unutmuş. Büyülenmiş gibi oturup kızın dövüşmesini hayranlıkla izlemiş. Bereket versin ki akli başına çabuk gelmiş de yine aslanlar gibi kavga etmeye başlamış. Bir an kızı gözden kaçırmış. Göremeyince onun öldüğünü sanmış da öfkesi bin kat bilenmiş.

Aybars öyle dövüşmüş ki; eşkıyalardan kaçabilenler canlarını zor kurtarmışlar. Sağ kurtulup kaçanlardan biri de uğruların reisiymiş. Zaten o sıvışınca öteki eşkıyalar da başlamış tabanları yağlamaya. Esirleri uğruların ellerinden kurtarmışlar.

Aybars rahat bir soluk alınca sağ kurtulan esirleri bir yana toplamış. Ne var ki esirlerin çoğu ağır yaralıymış.

Aybars yerde yatanların arasında Yıldız Bike'yi arayıp bulmuş. Şükür, yaşıyormuş kız. Ufak tefek sıyrıklardan başka korkulacak bir yarası beresi de yokmuş.

Kızın yaralarını temizlerken ötekilerin arasından bir kocakarı çıkmış gelmiş. Aybars'ın sırtını sıvazlayıp ona

övgüler düzmüş. Dualar etmiş kadıncağız. Meğer bu kadın Yıldız Bike'nin dadısıymış. O anlatmış Aybars'a, bu genç kızın hanın biricik evladı olduğunu. Bir düğüne giderken uğruların kervanı basıp Demir Han'ın karısını öldürdüklerini söylemiş. Eğer Aybars ortaya çıkmasaymış başlarına daha neler geleceğini Allah'tan gayri kim bilirmiş. Böyle yiğit bir delikanlıyı karşılarına çıkardığı için ne kadar şükretseler azmış.

Aybars, kadının bu övgü dolu sözlerinden bunalmaya başlamış. Yıldız Bike'ye çevirmiş gözlerini. Saygılı ama güven dolu bir sesle kıza moral vermeye çalışmış:

"Artık korkacak bir şey kalmadı. İyisiniz değil mi?"

Han kızı, düştüğü acınası duruma rağmen hâlâ mağrurmuş. Aybars'a teşekkür etmiş:

"Hayatımı kurtardın yiğit. Sağ olasin. Adını söyle de canımızı kime borçlu olduğumuzu bilelim."

Aybars utancından kızarmış. Heyecandan kısılan bir sesle fısıldamış:

"Ne borcu Yıldız Bike? Siz birine yardım ettiğinizde karşılık mı beklersiniz?"

Yıldız Bike karşısındaki gencin güçlü olduğu kadar akıllı ve mert biri olduğunu anlayıp tebessüm etmiş. Ona şöyle demiş:

"Elbette karşılığını beklemek için iyilik yapılmaz. Sen yine de unutma yiğidim; yaptığın iyilik asla karşılıksız kalmaz."

Bu sözlerden sonra Aybars kendini “Kara Kazan’ın garip oğluyum, adım Aybars’tır.” diye tanıtmış.

Aybars, kızla konuşurken kaçıp giden eşkıyaların yardım toplayıp geri gelebileceklerinden endişe ediyormuş. Kalabalık bir grup gelirse Yıldız Bike’yi ve öteki yaralıları koruyamamaktan çekiniyormuş. Bir an evvel uzaklaşmaları gerekmiş.

Yıldız Bike’ye babasının sarayının nerede olduğunu sormuş. Aldığı cevaba göre hanın sarayı on beş günlük mesafedeymiş. Bu halleriyle yaralıların bunca yola dayanmaları mümkün değilmiş. Aybars Külden Eşek’i bir kenara çekip ona akıl danışmış:

48

“Ne yapacağız şimdi? Eğer yola çıkarsak yaralıların çoğu yolculuğa dayanamaz ölür. Burada kalıp beklersek eşkıyalar geri geleceklerdir. İki arada bir derede kaldım. Sen bari söyle, ne yapacağız şimdi?”

Külden Eşek keyifli keyifli anırmış. Aybars’ın kendisine akıl danışmasına sevinmiyormuş. Çünkü daha demin onu korkaklıkla suçlayan sahibi şimdi onun kıymetini anlamış da akıl danışmış. Az evvel ki azarın acısını çıkarmak için kendini biraz naza çekmiş. Sonra gönlü yumuşamış da eşekliği bırakıp cevap vermiş:

“Haklısın, ne burada bekleyebiliriz ne de saraya gidebiliriz. Bence yapacağımız en doğru şey babanın yanına gitmek ve yaralılar iyileşene kadar orada beklemek olur.”

Aybars bir yandan eşeğiyle konuşurken öte yandan gözlerini Yıldız Bike’den çekip alamıyormuş.

İncecik endamı, uzunca boyuyla oldukça alımlı bir kızmış Yıldız Bike. Sadece boyu posu değilmiş güzel olan yanı Bike'nin. Kömür gibi kapkaraymış kızın çekik gözleri. Kaşları hafifçe yukarı kalkıkmış. Beline kadar inen gür saçları simsiyahmış. Kızın nokta gibi küçücük bir burnu varmış. Yüzüne bir başka güzellik katıyormuş sol yanağındaki ben. Ya gamzelerine ne demeliymiş?

Aybars, karşısında duran bu soylu güzelliğe bakmış bakmış da hayran kalmış. Gönül teli titremiş. Oysa vakit gönül eğleyecek vakit değilmiş.

Hani akıllı düşünürken deli dağları aşarmış ya! İşte öyle, bizimkiler; "Ne yapacağız ne edeceğiz?", diye konuşurlarken toparlanıp gelen uğrular etraflarını sinsice sarmışlar. Onlardan habersiz olan Aybars'la Külden Eşek hâlâ ne yapıp edeceklerine karar verememişler. Derken uğruların reisi karanlıkta bir ağaç gölgesini andıran iri gövdesiyle ortaya çıkıp meydan okumuş:

"Hey, çocuk! Gene geldim ben. Bu sefer canını almaya niyetliyim! Ganimetlerimi çabucak teslim et ki acı çekmeden ölmene izin vereyim. Aksi halde ölümlerden ölüm beğenirsin."

El yumruğunu yemeyen kendi yumruğunu balyoz sanırmış. Reis de böylece övünerek karşısındaki yığıd küçük görürmüş.

Aybars sesin geldiği yana dönmüş. Bakmış ki uğru başı, az önceki yenilgiden sonra yanına bir sürü yeni adam toplayıp öyle gelmiş. Adamlarının çokluğuna güvenerek çalım satıyor.

Aybars atlamış Külden Eşek'e, yıldırım olup düşmüş uğruların üstüne. Reis daha ne olduğunu anlayamadı. Adamlarının hepsi Aybars'ın kılıcıyla can vermiş. Reis göz açıp kapayıncaya kadar adamlarını yerde debelenirken görünce bu çocukta bir olağanüstülük olduğunu anlamış. "Bükemediğin bileği öpeceksin arkadaş.", demiş kendi kendine.

Aybars'ın önünde diz çöküp aman dilemiş. Yoksa tatlı canını Aybars'ın keskin kılıcına teslim etmesi işten bile değilmiş. Başlamış yalvarmaya:

"Aman yiğidim. Ben bilemedim nice bir yiğit olduğunu. Ben ettim, sen eyleme."

50

Aman dileyene el kalkar mı? Kalkmazmış elbet. Lakin eski düşmandan da öyle kolayca dost olmazmış. E! Aybars da bunları bilecek kadar akıllı... Düşünmüş taşınmış da demiş ki:

"Güvenemediğin adamı gözünden uzak tutmayacaksın."

Bundan sonra da reisi elinden tuttuğu gibi kaldırmış. Gözlerini reisin gözlerinin içine dikerek demiş diyeceklerini. Aybars, bu sözleriyle eşkıyanın gözünü de öldürmek istiyormuş hani:

"Bak bunca sene kötülük edip onca zavallının kanını döktün. Yaratan, senin bileğine zayıfın kolunu bükün diye mi güç verdi? Unutma büyüğün büyüğü, güçlünün güçlüsü vardır. Dediklerimi anladın mı?"

"Anladım.", demiş reis, eski çalımını bir kenara bırakarak. Hoş çalım satacak bir şeyi de kalmamış ya! Boyunun bükerek susmuş. Çünkü haklıymış yamacındaki yiğit. Doğru söze ne denir ki!

Aybars, adamın gerçekten pişmanlık duyduğuna inanmış. "Böyle bir yiğidin dirisi, ölüsünden yeğdir.", diye düşünüp onu affetmek istemiş:

"Tamam, şimdi var git yoluna. Ancak unutma! İnsan dediğin aynı hatayı bir kere yapar. Yine unutma ki; sözünden dönen insanlıktan çıkmıştır. Tekrar ediyorum var, canın ne isterse onu yap. Ama bir daha karşıma çıkayım deme sakın! Yoksa ölümlerden ölüm beğenirsin."

Reis, bu genç yiğidin böyle yüce gönüllü olmasından çok etkilenmiş. Artık onun yanından ayrılmak istemiyormuş. Demiş ki:

"Ben nice yiğit gördüm. Kılıcı seninki kadar keskin, yüreği seninki kadar kocaman birine rastlamadım. Madem bir büyüklük edip beni bağışladın. Ben de tövbe edeyim bütün günahlarıma..."

Bir isteğim daha var senden: Bir büyüklük daha yap da ayırma beni dizinin dibinden. Bundan sonra senin kulun kölen olmaz mıyım? Düşmanının karşısında ilk ben durmaz mıyım? Sana uzanan elleri ilk ben kırmaz mıyım? Ne olur ayırma beni yanından."

Aybars bilememiş bu sözlere inansa mı, inanmasa mı? Şöyle bir bakmış eşeğin gözüne doğru. Eşek, kulaklarını düşürüp kuyruğunu sallayınca adamın doğru dediğini anlamış. Ancak iki çift lafı varmış adama:

“Kişi Allah’tan gayrısına kulluk ederse hayır gelmez ondan. Köle olacaksa devletine, milletine köle olmalı insanoğlu. Yoksa insanlığın ne anlamı kalır?”

Reis boynunu büküp susmuş.

Gün ağarır ağarmaz Kara Kazan’ın yurduna doğru yol almışlar. Adının Kıyan olduğunu öğrendikleri reis önden giderek yolun güvenliğini sağlıyormuş. Bunca hasta ve yaralıyla ne kadar hızlı yolculuk yapılırsa o kadar hızla ilerlemişler. Üçüncü günün batımında eve varmışlar.

Kara Kazan, onları sevinçle karşılamış. Zira daha Aybars’ın kokusu evden çıkmadan karı kocanın yüreğine hasret ateşi düşmüşmüş. Hele Argun Hatun? Neredeyse ağlamaktan kör edecekmiş kara gözlerini.

Kara Kazan, oğlunun yiğitliğini esirlerden duyunca bir gururlanmış bir gururlanmış ki sormayın gitsin. Hele Aybars’ın Yıldız Bike’yi nasıl kurtardığını öğrendikten sonra kıvancından içi içine sığmamış Kara Kazan’ın.

Kazan, oğlunun yiğitliğiyle övünürken Argun Hatun da Yıldız Bike’yi alıcı gözlerle süzermiş. Hana dünür olmak aklının ucundan dahi geçmese de içinden bir ses, “Bu işin içinde bir iş var. Ok yaydan çıkmış bir kere. Dur hele!” diye bağırmış bangır bangır.

Argun Hatun, bu sevinçle yaralıların yaralarını sarmış. Berelerine çiğ et bastırmış. Kazan’ın devirdiği koçlardan kavurmalar pişirmiş. Misafirleri elinden geldiğince ağırlamış.

Argun Hatun'un eli şifalı mıymış ne? Çok geçmeden yaralıların betlerine benizlerine renk gelmiş. Hastalar kanlanıp canlanmış. Herkes sağlığına kavuşmaya, hızla iyileşmeye başlamış. Bu arada Kıyan da çalışıp çabalıyor Aybars'ın gözüne girmek için uğraşıyormuş.

Aybars'ın kendisi farkında değilmiş ama gün batıp da ay ışıldamaya başlayınca güzelliğine başka bir güzellik katırmış. Ay ışığında oğlanın saçları ıslıl ıslıl parlar, yüzü geceye inat, gün gibi şavkırmış. İşte böyle bir dolunay akşamında Yıldız Bike onu avdan dönerken görmüş. Zaten mertliğine hayran olduğu bu yiğidin güzelliğini fark edince eli ayağına dolanmış. Akıvermiş Yıldız'ın gönlü ay yüzlü Aybars'tan yana.

O gecenin ardından Aybars, Yıldız Bike'nin kaç kez rüyasına girmiş? Kaç defa uykularını bölmüş? Bunu bir Argun Hatun sezmiş ana yüreğiyle, bir de Yıldız'ı ta kundaklandığı ilk günden beri tanıyan yaşlı dadı hissetmiş.

Kızda bir dalgınlık baş göstermiş, o geceden sonra. Öylesine içli olmuş ki cıvıldaayan bir kuş görse ağlamaya başlarmış, kızcağız. Öylesine güzelleşmiş ki son zamanlarda baktığı aynalar hasedinden çatlarmış. Zira Yıldız Bike'nin gönlüne düşen ateşin kızıllığı yüzüne vururmuş. Lakin bilmezmiş, bu iki güngörmüş kadından başka kimsecikler kızıdaki bu değişikliğin sebebini.

Yaralıların iyileşmesini beklerken boş durmuyormuş Aybars. Bazen artık can dostumdur dediği Kıyan'la ava gidip geliyormuş. Bazen bilge eşeğinden dünyanın

hallerine dair pek çok şey öğreniyormuş. Babası Kara Kazan'la ormanın ulu ağaçlarını deviriyormuş. Gelin görün ki ne düşünürse düşünsün aklından çıkaramadığı, nereye giderse gitsin hep yanında götürdüğü biri varmış artık: Yıldız Bike...

Eller nereden bilsin bunu? Çünkü kalbindekilerden Aybars'ın kendisi bile habersizmiş.

Demir Han'ın Kızını Araması

Demir Han karısıyla kızını komşu hanlardan birinin oğlunun düğününe göndermiş. Maalesef gidenler vakti gelince dönmemişler.

Aradan günler geçmesine rağmen ses selen çıkmayınca Demir Han meraklanmaya başlamış. Karısıyla kızının akıbetini öğrenebilmek için sağa sola haberciler yollamış. Habercilerden biri gelip hanın karısıyla kızının düğüne hiç gitmediklerini söyleyince Demir Han şaşmış da ne yapacağını bilememiş. Kürek kemiğine zehirli bir hançer saplanmış gibi canı yanmış da kimse lere belli etmemiş.

Hanın adamları bütün ülkeyi didik didik etmişler. Ne Demir Han'ın karısının izine rastlayabilmişler, ne kızına dair bir işaret bulabilmişler.

Demir Han ülkenin en iyi iz sürücülerini bulup kayıplarını araması için yollamış. Müjdeli bir haberle dön-

memiş hiçbirini. En ünlü falcılara fal açtırmış, hiçbirini bir işaret bulamamış.

Demir Han, hem karısıyla kızının kaybolmasına üzüldüğü hem çaresizlikten eli kolu bağlı kalmanın öfkesiyle küplere biniyormuş. O kadar öfkeliymiş ki öfkesinden gözü hiçbir şey görmüyormuş. Böyle dertle, tasayla kaç gün geçip gitmiş, kimseler sayamamış.

Bir sabah, üstü başı perişan, gözüne yorgunluktan kan çökmüş bir çocuk getirmişler hanın huzuruna. Çocuk yorgunluktan mıdır korkudan mı bilinmez, Demir Han'ın katına çıkar çıkmaz bayılıp düşmüş. Elini yüzünü yıkayıp ayıltmışlar çocuğu. Karnını da bir güzel doyurmuşlar da zavallının gözü açılır gibi olmuş. Neden sonra başlamış anlatmaya:

"Kervan Ural Dağlarının yamacında mola vermişti. Nerden çıktığı belli olmayan uğrular sardı etrafımızı. Biz daha ne olduğunu anlayamadan muhafızları okladılar. Sağ kalanlar, var gücüyle savaştı. Ama uğrular hem sayıca çoktu hem de her biri yaman bir savaşçıydı doğrusu. Ben bir yumruk darbesiyle yere yığıldım, bayılmışım. Sonra ne olduğunu bilmiyorum. Sanırım öldüğüme inanıp koyup gitmişler beni. Öylece ne kadar baygın yattığımı bilmiyorum.

Gözlerimi açtığımda hava kararmış, uğrular çoktan gitmişlerdi. Etrafımda sadece ölümler vardı. Sağa sola yaprak gibi saçılmış ölümler... Demir Han, bunu söylemeye dilim varmıyor ama eşiniz de öldürülmüştü."

Demir Han, bu acıya dayanabilmek uğruna dişlerini sıkmış. İçi öfkeyle yanmış. Hiddetinden duvarları yumrukluyormuş. Tek başına olsa ağlayacaktı. Neresi yanılsa hanlar orta yerde, el içinde, gözyaşı dökemezlermiş. Sonra çocuğu yakasından tutup silkeleyerek sormuş, Demir Han:

“Peki kızım? Söylesene! Kızıma ne oldu?”

Çocuk üzüntü ve korkudan kısılan bir sesle cevap vermiş:

“Bilmiyorum Demir Han. Benim kardeşimle annem de kayıp. Uğrular hepsini esir etmiş olmalı. Üzgünüm efendim, çok üzgünüm. Yalvarırım kurtarın onları.”

Bunları söyledikten sonra çocuk iki gözü iki çeşme ağlamaya başlamış. Ardından düşüp yine bayılmış. Onu muayene eden hekimbaşı, çocuğun çok sıkıntı çektiği ve sinirleri zayıfladığı için böyle ikide bir bayıldığını söylemiş.

Demir Han adamlarına emretmiş:

“Bu çocuğu alın götürün. Gözünüz gibi bakın ona. Tez iyileştirip getirin yanıma!”

Çocuk ayaklanınca Demir Han, en seçkin askerlerini toplayıp sefer için atlanmış. Çocuk da yanlarındaymış. Baskının olduğu yamaca götürmüş çocuk onları. Manzara o kadar korkunçmuş ki: Ölülerin bir kemikleri kalmış. Kemiklerin kime ait olduğunu kestirmek imkânsızmış.

Demir Han bütün kemikleri toplattırıp hepsini defnettirmiş. Dağın yamacına da kara bir bayrak dikmişler. Kara bayrak; hem yas hem intikam demekmiş. Ne var ki Demir Han henüz kimden intikam alacağını bile bilmiyormuş.

O dağ senin, bu ova benim günlerce dolaşmışlar da kayıplara dair ne bir işaret bulabilmişler ne bir haber almışlar. Sanki yer yarılmış da Yıldız Bike yerin dibine girmiş.

Demir Han, biraz dinlenmek ve ülkesini başıboş bırakmamak için kısa süreliğine de olsa sarayına dönme-ye karar vermiş.

Birkaç gün sonra sabahın köründe nöbetçilerden biri koşarak gelmiş Demir Han'ın yanına. Adamin gözleri sevinçten parlıyormuş. Heyecanla sözleri birbirine karıştırmış:

"Müjdeler olsun! Haber var kızınızdan. Geldi bu sabah... Kocakarı bir... Dedi ki: İyidir hem de çok Yıldız Bike."

Han bakmış nöbetçi heyecanından doğru düzgün konuşamıyor. Dediklerinden tek kelam anlaşılmıyor... Karşısına oturtmuş adamı, bir daha baştan sona anlatmış her şeyi. Nöbetçi biraz kendine gelir gibi olunca demiş ki:

"Müjdeler olsun Demir Han! Yıldız Bike'nin dadısı olan kocakarı bu sabah saraya geldi. Dediğine göre Yıldız Bike sağlamış. Onları uğruların elinden Aybars adında bir yiğit kurtarmış. Yıldız Bike de dâhil pek çok esir

yaralı olduğu için yola çıkıp buraya, saraya, kadar gelememişler. İyileşmelerini bekliyorlarmış. Ama şimdilik hepsi güvendeymiş.”

Bunun üzerine Demir Han, dadıyı çağırtmış huzuruna ve bir de ondan dinlemiş hikâyeyi. Kadın her şeyi olduğu gibi anlatmış. Kızının sağ salim ve güvende olduğunu öğrenince Demir Han’ın yangın yerine dönen yüreğine soğuk soğuk sular serpilmiş. Han, günler sonra ilk defa o gece rahat bir uyku çekmiş.

Bir ulak salıp Aybars’a hediyeler göndermiş. Yaptıkları için ona teşekkür etmiş. Ulak geri gelince de kızının yola dayanacak kadar iyileştiğini öğrenmiş Demir Han. Küçük bir birlik hazırlayıp kızını getirmeleri için Kara Kazan’ın yurduna göndermiş.

Demir Han’ın askerleri gelince Aybars’la Yıldız Bike vedalaşmışlar. Ne yazık ki ikisinin de gönlü bu ayrılığa hiç razı değilmiş.

Yıldız Bike bakmış ki ayrılık ölümden beter. Utanıp nazlanmanın sırası değil. Bütün cesaretini toplamış da gözyaşları arasında şöyle demiş:

“Yiğit Aybars, sen düşmanın bileğini bükmele kalmadın, şu Yıldız Bike’nin gönlünü de talan ettin. Unutma gözlerim güneşi gördükçe, tenim soğuğu duydukça bu gönül senin yurdundur. Han babamın sarayının kapıları sana ardına kadar açıktır. Gayrı benim sarayım senin yanın, benim tahtım senin gönlündür. Bunu böyle bilmeni diledim.”

Bu sözler Aybars'ı duygulandırmış. Ne var ki o, saray bile olsa bir yere bağlanıp kalacak yiğitlerden değilmiş. Başını öne eğip fısıldamış:

"Yıldız Bike, sen gönlüme düşen tanrı misafirisin. Her daim başımın üstünde yerin var. Ama sarayların yüksek duvarları beni daraltır. Kafesteki kuş gibi kalırım orada. Uçamadıktan sonra kanadın olmuş, olmamış neye yarar? Var, selametle git şimdi. Yolun açık, bahtın ak olsun."

Kervan yola çıkınca Aybars onları saraya kadar takip etmiş. Sağ selamet vardıklarını görünce babası Kara Kazan'ın yanına dönmüş.

Demir Han'ın kızına kavuştuğu gün bütün ülkede toylar düzenlenmiş. Üç gün üç gece şölen verilmiş.

Kızıyla hasret giderdikten sonra Demir Han bir de kızından dinlemiş olanları. Karısının ölümüne bir daha yanmış içi. Gözleri nemlenmiş.

Aybars'ın Yelbegen'i Öldürmesi

Yıldız Bike babasının yanına gittikten sonra Aybars durduğu yerde duramamış. Derdini dağlara, taşlara atmış. Uğrular ne zaman, nerede bir kervan bastıysa Aybars da Külden Eşek'le uğrulara o gün orada baskın atarmış.

Zamanla iş öyle bir hal almış ki... Eli uzunlar, bırakın kervan basıp mal talan etmeyi nerdeyse çalıp çırpmayı akıllarından geçirmeye bile korkar olmuşlar.

Gel zaman git zaman Aybars'la eşeğinin namı dört bucağa sığmaz olmuş. Artık iki kişi bir araya geldi mi bu genç yiğitten söz ediyor, onu anlata anlata yere göğe sığdıramıyormuş. Oysa Aybars, bu övgüleri duymazdan gelirmiş. Neden mi? Çünkü Aybars'ın hedefi ün kazanmak değil de dünyayı güzelleştirecek bir şeyler yapmış.

Aybars kötülüğün üstüne kâbus gibi çökerken ay öcüsü Yelbegen karanlık mağarasında hiç de huzurlu

değilmiş. Yedi başı, yedi değirmen taşıyla ayrı ayrı ezilir gibi ağrıyormuş. Nedense bu günlerde hiçbir isteği gerçekleşmiyor, kimselere istediği kötülükleri yapamıyormuş. Bunlara Buk Han'ın azarlarını da ekleyince Yelbegen'in hayatı iyice çekilmez olmuş.

Yelbegen'in kulağına can sıkıcı dedikodular gelmiş. Dediklerine göre Aybars derler bir yiğit çıkmış meydana. Çocuk deli mi ne, nerede bir kötülük öcüsü görse geçip karşısına dikiliyormuş. Yelbegen'in emrindeki karanlığın ordusu artık korkudan gün ışığına çıkamıyor, siyah bir perde gibi aydınlığı örtemiyormuş. Yelbegen, mağarasında öfkeyle çığlık atıyormuş, ardından da bir zelzele kopuyormuş. Tabii ki taş üstünde taş kalmıyormuş. En çok güvendiği, yenilmez dediği savaşçıları yollamış Aybars'ın üstüne. Gel gör ki Aybars; kiminin kulağını, kiminin burnunu kesip geri salmış. Çoğunu da tatlı canını aldığı gibi cehennemin dibine göndermiş. Yelbegen, bakmış bu iş böyle olmayacak, kocaman mağarasında yedi başını birden kaşıyarak homurdanmış:

"En iyisi kendi işimi kendim görmeliyim. Şu zavalılardan medet umdum da ne oldu sanki. Yarın gider, o mendebur oğlanı bir kuytuda sıkıştırırım. Sonra da taze etiyle kendime bir güzel ziyafet çekerim. Benim de hakkımdan gelecek değil ya!"

Bu düşünceler Yelbegen'i keyiflendirmiş. O kapkara yedi kafa sapsarı olmuş birden. Meğer Yelbegen üzülp kızdı mı kararır, keyiflendi mi sararırmış.

Yelbegen'in gözleri gün ışığında pek görmezmiş. Bu yüzden Aybars'ın karşısına çıkmak için bulutlu bir havayı seçmiş. Bir uçuşunun dibinde pusuya yatmış. Ne var ki saklanması öyle pek kolay değilmiş. Nefes almaya kalksa gök gürültüsü sanılır, bir kere hapşırırsa yer gök titrer de zelzele olurmuş. Öyle de berbat bir kokusu varmış ki... Nem desen değil, rutubet desen hiç değil. Bildiğin küflü çamur kokarmış bu Yelbegen öcüsü. Kokusu duyanın yedi oba öteden içini kaldırır, midesini bulandırırılmış.

Aybars, Külден Eşek'in sırtında bir çapulcunun peşinden koşarmış o sıralar. Aybars'ın kendisi fark etmemiş ama Külден Eşek hemen almış Yelbegen'in berbat kokusunu. Doludizgin koşarken zıncı diye durmuş Külден Eşek. Aybars bakmış, eşeğin bir bildiği var. Eşeği zorlamamış hiç. Eşek, burun deliklerini oynatarak etrafı kokluyor, kulaklarını iyice dikerek çevreyi dinliyormuş. Kokunun Yelbegen'den geldiğinden emin olunca çöküp Aybars'ı indirmiş sırtından. Başlamış Aybars'a akıl vermeye:

"Bu pis koku Yelbegen'in kokusudur. Bilmiyorsan öğren! Yelbegen öcüsü yedi başlıdır. Yere göğe değer, her bir başı. Onunla kavgaya tutuşmak öyle her babayığidin harcı değildir. Nefesinin pis kokusu yeter bir yiğidi canından bezdirmeye. Ayağını bastığı toprak çöker. Her kolu bir dağı fırlatır, çakıl taşı gibi. Eğer onunla savaşacaksan yüreğinden korkuyu kovmalısın. Ha! Bir de bakmamalısın Yelbegen'in şeytan göresi yüzüne. Eğer onun o sihirli gözüne bakmaya kalkarsan kulu kölesi olursun.

Yel gibi hızlı olmalısın ki göz açıp kapayana kadar ayırmalısın yedi başın yedisini de o uğursuz gövdeden. Bu arada, Yelbegen at gördü mü iblis görmüş gibi korkar. Hadi bakalım, şu yelelerimi tara da bir ata benzet beni.”

Aybars, eşeğin dediklerini bir bir yapmış. Şimdi uzaktan bakanlar bizim Külden Eşek’i görkemli bir at sanırlarmış. Eşek, başlamış şaha kalkıp kişneyerek Yelbegen’den yana rüzgâr gibi koşmaya.

Yelbegen sindiği yerden başını kaldırıp bakmış ki; Aybars, deli bir küheylanla üstüne üstüne geliyor. Titremiş korkudan da kaçıp zor kurtarmış canını. Yoksa küheylanın bir çiftesi, tuz buz eder, dağıtırmış koca gövdesini.

Yelbegen kaçça kaçça soluğu mağarasında almış. Kederinden kara düşüncelere dalmış. Başlamış deli divane gibi kendi kendine konuşmaya:

“Madem yanında bu küheylan varken Aybars’ı alt etmemin yolu yok. Ben de hileye başvururum. Maşa varken ateşi niye elimle tutayım ki? Alkarısı ile Azmıç ne güne duruyorlar? Onları çağırır, işimi onlara gördürürüm.”

Sonra yeri göğü titreten bir homurtuyla bağırır:

“Alkarısı! Azmıç!”

Bağırmasıyla birlikte ikisi de yanı başında bitivermiş. Yelbegen’in huzurunda el pençe divan durup “Buyur”, demişler.

Yelbegen kibriden dönüp yüzüne bile bakmamış ikisinin de. Yedi başını birden öteye çevirip emrini vermiş:

“Aybars mıdır, nedir? Bir oğlan türemiş. Gidip onu getirin bana. Ölü diri fark etmez.”

Alkarısı itiraz edecek olmuş:

“Bilirsin, benim dişim ancak lohusa kadınlara geçer. Genç bir yiğide ben nasıl güç yetiririm?”

Onu dinlememiş bile Yelbegen, ancak kendi dediğini bilirmiş:

“Sözümün üstüne söz mü söylüyorsun? Aldırma bana şu pis canını. Şeytan hakkına seni yerin yedi kat dibine gömerim de kıyamete kadar çıkamazsın. Beri bakın hele! Lafım ikinizedir. Ben bilmem, gidin ve ne pahasına olursan olsun dediğimi yapın!”

Azmiç da söze girecekmiş. Ancak Yelbegen’in, Alkarısı’nı nasıl payladığını görünce korkudan yutkunup susmuş.

Alkarısı bakmış, işin çıkar yolu yok:

“Dileğin buyruktur! O hayırsız oğlanı sana getirmek için elimden geleni ardıma koymam yüce Yelbegen.”, demiş.

Alkarısı ile Azmiç mağaradan çıktıktan sonra ne yapacaklarını kararlaştırmışlar. Azmiç vücuduna bir ağaç şekli vererek dallarından birini Alkarısı’nın omzuna atmış. Bir teklifte bulunmuş:

“Buk Han’ın sağ kolu koskoca Yelbegen’in yapamadığını biz mi yapacağız? Çok duydum o yiğidin namını. Düşmanı, Aybars’ın kılıcını bile göremeden teslim ediyormuş canını. Haliyle oğlanın karşısına dikilmek akıl kârı değil. Onunla başa çıkacaksak ancak hile yoluyla becerebiliriz bunu. Hani Yıldız Bike derler bir han kızı vardı ya! Kendi gönlünü Aybars’a kaptırdığı gibi oğlanın gönlünü de çalmış bu kız. Oğlana ulaşacaksak eğer ne yapıp edip bu kızı ele geçirmeliyiz. Hem kızı avucumuzun içine alırsak Aybars’ın elini kolunu da bağlamış oluruz. Her dediğimiz yaptırırız. İyice anladın mı?”

Alkarısı, demir dişini parlatıp zaten tek olan pörtlek gözünü kırparak sinsice gülmüş. Kel kafasına avucunun içiyle şap şap vurarak bağırmış. Bu arada bir balta şeklini almış. Ağaç kılığındaki Azmıç ister istemez korkuyla geri çekilmiş. Alkarısı’nın sesi maden ocağından çıkıyor gibi yankılıymış:

“Ne sanırsın beni? Anladım elbette! Aybars’ı tuzağa düşüreceğiz. Ama bu Yıldız Bike lohusa değil ki. Nasıl etkileyebilirim ben onu?”

Azmıç şimdi çatal boynuzlu erkek bir geyik gibi görünüyormuş. Parlak boynuzunun sivri ucunu silip biraz daha parlattıktan sonra dişlerini göstermiş. Tepesinden sarkarak beline dolanan iki tel saçı çekiştirip boğuk bir sesle fısıldamış:

“Bilmez miyim hiç? Senin gücün ancak lohusa kadınlara yeter. Sen ancak onları korkutabilirsin. Fakat koskoca Buk Han sana bunun için güvenecek değil ya!

Farkına varmadığın güçlerinin olmadığından emin misin sen? Bir uğraş bakalım. Belki Yıldız Bike'yi de etkileyebilirsin. Denemekten ne çıkar?"

Azmiç'in alayları karşısında renkten renge girip şekilden şekle bürünen Alkarısı'nın Yıldız Bike'yi ele geçirmesine karar vermişler. Aynı yerde üç gün sonra buluşmak üzere birbirlerinden ayrılmışlar.

Alkarısı can derdine düşmüş. Yelbegen'in dileğini yerine getirmek için durmamış, dinlenmemiş. Hemen işe koyulmuş.

Alkarısı rüzgâr olmuş. Bir gece uykusunun en tatlı yerindeki Yıldız Bike'nin üstünü açmış. Sonra yağmur olup damından akmış. Fırtına olup camını dövmüş. Gel gör ki bana mısın dememiş Yıldız Bike. Alkarısı dişi bir şeytan kılığına bürünüp Yıldız Bike'nin ayak parmaklarını gıdıklamış. Rüyasına girip onu yattığı yerden çıkarmaya çalışmış. Fakat ne yaparsa yapsın bir sonuç elde edememiş.

En sonunda Aybars'ın sesini taklit ederek çağırmış Yıldız Bike'yi. Kız neredeyse koşup gidecekmış. Gözlerini heyecanla açıp da kendisini yatağında oturur vaziyette görünce anlamış, Alkarısı'nın hilesini. Zaten al demek hile demekmiş o vakitler.

Yıldız Bike geceliğinin yakasını tutup üç kez silkeleyerek şöyle demiş:

"Öte git Alkarısı, öte git!

Cehennemin dibine yata git!

Yanaşma beri de dağ tepe git!"

Alkarısı hiç dayanamazmış bu sözlere. Korkup kaçmış. Kaçmasa lime lime dökülüp can verecekmiş. Soluğu ta Azmiç'in yanında almış. Yaşadıklarını nefes nefese anlatmış:

"Böyleyken böyle oldu, doluya koydum almadı, boşa koydum dolmadı. Ne yaptımsa kızı tuzağıma çekemedim.", demiş.

Azmiç, Alkarısı'nı küçümseyip kibirle gülmüş. Sonra ona hava atmak için şekil değiştirmiş. Alkarısı'nın üstünde buhar olup gezerken küstahça fısıldamış:

"Suç sende değil senin gibi bir ahmağa güvenende. Hele bana iki gün izin ver de sana göstereyim böyle toy bir kızın nasıl avlanacağını."

Sonra bir de Azmiç denemiş şansını. Onun silahı birinin gözüne en çok sevdiği kişinin kılığında görünmekmiş.

Günlerden bir gün Yıldız Bike kırlara çiçek toplama-ya çıkmış. Azmiç, anasının kılığına girip dikilmiş kızın karşısına. Zavallı kızın içinde henüz tazeymiş anacığının acısı. Boş bulunup özlemle "Ana!", diye seslenmiş ilkin. Sonra uğruların anasına nasıl da kıydıkları düşmüş aklına. Bilmiş bunun kendini kandırmaya çalışan Azmiç olduğunu ve bağırmış:

"Hey gidi hey korkak Azmıç,

Kuzu gibi ürkek Azmıç

Gözün dolsun toprak Azmıç

Var git düş yakamdan Azmıç"

Bu sözler az kalsın Azmıç'ı kötü canından edecekmiş. Korkup tabana kuvvet kaçmış.

Azmıç bakmış ki anasının kılığına girmekle kızı kandıramıyor. Önce babasının, ardından dadısının şeklini alıp bir daha denemiş şansını. Yine becerememiş Yıldız Bike'yi tuzağına çekmeyi. En sonunda Aybars'ın kılığına bürünmüş. Yüzünden kanlar sızar halde, bir köşeyi dönerken yığılıvermiş Yıldız Bike'nin dizlerinin dibine.

70

Zavallı kız boş bulunup da Aybars'ı kaldırmak için elini uzatınca kolunu kaptırmış Azmıç denen iblise. Meğer kılığına girdiği kişi niyetiyle kim dokunursa uzattığı ele, onun ruhuna sahip olurmuş Azmıç. Kızı kucakladığı gibi Yelbegen'in mağarasına koşmuş. Giderken Alkarısı'na haber salmayı da unutmamış.

Yelbegen'in huzuruna varınca ellerini kibirle ovuşturup Yıldız Bike'yi teslim etmiş Azmıç.

Yelbegen keyifle homurdanıp "Aferin sana Azmıç!", demiş. Sonra bir daha da yüzüne bakmamış.

Yelbegen, haberci kölelerinden birini çağırmış. Sevdiğin kız elimdedir, filanca zaman falanca yere gel de kurtar sevdiğini, diye Aybars'a haber salmış.

Aybars haberi alınca kederinden duramamış yerinde. Dağları taşları titretmiş kahır. Koşup gitmeye yeltenmiş. Külden Eşek, durdurmuş da Aybars'a sitem etmiş:

"Öfkeyle kalkan zararlar oturur. Belli ki o mende-bur Yelbegen sana bir tuzak kurdu. Nereye gidiyorsun böyle? Hani yiğitlik sadece bilek gücüyle olmazdı? Yiğit dediğin akıl kuşuna sahip çıkacaktı hani? Bu mudur Aybars'ın yere göğe sığmayan yiğitliği?"

Aybars çaresiz itiraz etmiş kadim dostuna:

"Yıldız Bike benim yüzümden Yelbegen'in elinde kafes kuşu gibi tutulurken ben nasıl rahat soluk alırım? O benim yüzümden şeytanın inine hapsolmuşken ben gün yüzünde nasıl dolanırım? Onu kurtarmak için bu canımı feda etsem çok mu sayılır?"

Eşek bakmış da Aybars'ın bu şaşkın, bu çaresiz hallerine acımış:

"Tasalanma yığidim sen! Vardır elbet bir çıkar yol. Ancak oturup bir güzel düşünmeli. Unutma akıl kılıcını kuşanmadan Yelbegen'in inine giren sağ çıkamaz. Şimdi var git de şu bizim küllerden bir heybe dolusu getir. Yelbegen'in mağarasına girerken küle belenelim ki göremesin o kör gözüyle bizi. Hem bolca sirke sür üstüne başına, kokumuzu da alamasın."

Aybars eşeğin sırtını sevgi ve minnetle sıvazlamış. Sonra da kalkıp ormana gitmiş. Eşek ne dediyse üşenmeden hepsini yapmış.

Külden Eşek, Aybars'ı Yelbegen'in dediği yere götürmüş. Ama Yelbegen'in beklediği vakitten az evvel...

Yelbegen, mağarasında gerim gerim gerinip Aybars'ı yerken tadını nasıl çıkaracağını düşünüyormuş.

Karanlıkta bir kımıl olmuştur, mağarada bir gölge oynamış. Ancak Yelbegen'in zayıf gözleri seçememiş neyin kımıldadığını. Ortalığı keskin bir sirke kokusu sarınca anlamış Yelbegen, Aybars'ın geldiğini. Ne var ki artık çok geçmiş. Külden Eşek bir nara savurmuş ki; gören değme küheylanlar hasedinden çatlarmış. Aybars başlamış kılıç savurmaya. Önce biri sonra biri derken, Yelbegen'in kafaları güz yaprakları gibi dökülmeye başlamış tek tek.

Azmiş dersin Aybars'ı öyle hışımlı görünce korkup bir an evvel sıvışacak bir delik aramaya başlamış.

Alkarısı bir tümseğin ardına sinmiş. Yelbegen'in pis kanı Aybars'ın kılıcına bulaşınca iğrenç bir koku almış her yanı. O koca Yelbegen, ötekilerin korku dolu bakışları arasında bağıra çağıra can vermiş. Onun can vermesiyle mağara aydınlanıvermiş. O zaman görmüş Aybars, duvarlara zincirli onca genç kızın arasındaki Yıldız Bike'yi.

Aybars teker teker kızların hepsinin zincirlerini kırmış. Yıldız Bike'yi terkisine almış, ötekileri önüne katmış. Mağaradan çıkıp sarayın yolunu tutmuşlar.

Aybars'ın Demir Han'la Karşılaşması

Aybars, Yıldız Bike'yi kurtarıp Yelbegen'i öldürdükten sonra bir an bile boş durmamış. Yardım bekleyen insanların imdadına koşmuş.

Hızır gibiymiş, kim dara düşse yanında Aybars'ı bulurmuş. Uğrular bir düğün basıp gelini mi kaçırdılar, Aybars bitiverirmiş karşılarında. Bir iki güne kalmaz kızı memleketine getirir, anasına babasına teslim edermiş.

Gariban köylünün biri tüccarların gazabına mı uğrayacakmış? Aybars nerden haber almışsa yetişip problemi hemen çözermiş. Hâl böyle olunca Aybars'ın yiğitliği de iyiliği de sığmamış hiçbir yere. Dilden dile adı, şehirden şehre namı dolaşmış.

Demir Han, Aybars'ın adını zaten yeterince duyuyormuş, kızından. Onun kahramanlığı böyle yere göğe sığmaz olunca da dayanamamış, Aybars'ı sarayına davet etmiş. Han kaç kez çağırırttıysa da hiçbirine olumlu

cevap vermemiş Aybars. Delikanlı bu daveti her defasında saygıyla geri çevirmiş:

“Hanın buyruğu başım gözüm üstüne. Ancak sarayın kapısından bir kere girdim mi benim yiğitliğimden eser kalmaz. Ben uçsuz bucaksız göğe sığmamışım, sarayda nasıl nefes alırım? Varın deyin de Demir Han’a affetsin beni. Yok, eğer başkaca bir müşkülü, bir buyruğu varsa, sözünü buyruk bilirim. Hanın emrini yerine getirmek uğruna elimden geleni yaparım. Lakin ne olur, affetsin. Sarayına çağırıp da yavaş yavaş öldürmesin beni?”, dermiş.

Demir Han, Aybars’ın böyleyken böyle dediğini duyunca ne düşüneceğini bilemezmiş. Bir yandan buyruğunun çiğnenmesine öfkelenirmiş. Öte yandan bu saygılı ve yiğit delikanlıyı mütevazılığı için takdir edermiş. Ancak onunla yüz yüze gelmek için de can atıyormuş.

Demir Han, merakına dayanamayıp bir gün kendisi gidip Aybars’ı görmeye karar vermiş. Adamlarını Aybars’ın yerini bulup kendisine söylesinler diye görevlendirmiş. Aldığı haber üzerine de hemen silahını kuşanıp yola çıkmış.

Demir Han, tarif edilen yere gelince bir kayanın başında durup etrafı gözlemeye başlamış. Aşağıdaki köyün hemen çıkışında bir hareketlenme görmüş. Meğerse Aybars, anasının elinden bir çocuğu kapıp kaçan ejderha Buga’nın kellesini koparmakla meşgulmüş. Han, bakmış ki oğlanın yardıma ihtiyacı yok, acele etmeden sessizce yaklaşmış. Bir köşede saklanıp kavgayı

seyretmiş. Gerçekten de dedikleri gibi yiğitmiş delikanlı. Kılıcını yel gibi savuruyor, yumruğunu balyoz gibi indiriyormuş. Duyduklarının eksiği varmış da fazlası yokmuş. Mesela hiç kimse bu çocuğun insana huzur veren güzelliğinden, adamın içini aydınlatan bakışlarından söz etmemişmiş. Demir Han gizlendiği yerde durup hayranlıkla izlemiş bu güzel yiğidi.

Demir Han'ın kendisini izlediğinden haberi olmayan Aybars, çocuğu ejderhanın elinden alıp annesine teslim etmiş. Bütün köy ona hayır duada bulunmuş. Aybars köyden çıkarken Demir Han onun yanına varmaya niyetlenmiş. Ama nerden çıktıkları belli olmayan, zebani kılıklı on kadar adam oğlanın etrafını sarmış. Adamların her birinin usta bir savaşçı olduğu kılıç tutuşundan belliymiş. Biri, iki adım öne çıkmış da ağzından salyalar saçarak bağırmış:

"Hey, çocuk! Aklın varsa kılıcını bırak. Atından in! Buk Han'ın emridir; seni götürmeye geldik! Laf dinle de kıydırma kendine!"

Aybars, Demir Han'ın çok hoşuna giden bir cevap vermiş:

"Biz hanlar hanı Demir Han'ın sarayına gitmedik. Ne işimiz var yüzünü şeytan göresi Buk Han'ın yanında? Eğer cesareti varsa Buk Han beni almaya kendisi gelsin. Varın gidin de böyleyken böyle, deyin."

Adamlar büyülenmiş gibilermiş. Biri gülünce hepsi gülüyor, biri bağırınca ötekiler de bağırıyormuş. O,

ilk konuşan kılıcını havada döndürerek oğlanın üstüne saldırmış. Ötekiler de ardından hamle yapmışlar.

Aybars boş mu duracak? Eşegini şaha kaldırmış. Kılıcı havada parlak bir daire çizmiş. On baş, on gövde-den ayrılıp yere düşmüş. Demir Han ne olduğunu anladığında kara toprağa oluk oluk pis kanları akıyormuş.

Aybars kılıcını kınına sokmuş. Gitmek için eşegin dizginlerini salacağı sırda Demir Han saklandığı yerden çıkıp bağırmış:

“Dur bakalım yiğit! Madem sen çağırma uymadın. Ben de kalkıp sana geldim. De hele, bildin mi beni?”

Aybars sesin sahibine bakmış: Gözler Yıldız Bike’nin çekik gözleri... Kaş desen onun kıvrımlı kalkık kaş... Adam gözlerinden alev çıktı çıkacak, kır bir atın üstünde heykel gibi kımıldamadan oturuyor... Pazısı dersin çocuk başı kadar iri... Atın sağrısına yapışmış bacakları ince ve uzun... Adamın duruşunda bir heybet, bakışlarında büyük bir şefkat... Aybars hemen bilmiş bu adamın Demir Han olduğunu. Atından inip toprağı dövmüş, diz kırmış.

“Bu gözler adaletli Demir Han’ı tanımazlarsa görmez olsun! Buyur yiğitler yiğidi Demir Han. Sen buyur ki ben dağları devireyim. Sen buyur ki gölleri, denizleri doldurayım.”, demiş.

Demir Han varmış, oğlanı omzundan tutup kaldırmış. Onu alnından öpüp kucaklamış. İki elini Aybars’ın iki omzuna atan Demir Han neredeyse yalvarıyormuş:

“Namını duyardım da bunca yiğit olduğunu bilmezdim. Bu gözlerimle gördüm. Artık iki cihan bir araya gelse seni benden ayıramaz. Ya yanıma gelir, en has yardımcım olursun ya da beni kendi yanına yamak niyetine alırsın. Başkaca bir şey demem.”

Aybars bakmış ki; Demir Han kibir gurur nedir bilmiyor. Böyle bir adamın isteğine de karşı konmaz ki! Boynunu büküp karşılık vermiş:

“Buyruk senindir Demir Han! Nasıl buyurursan öyle olur. Ancak ben, bir durduğu yerde bir daha duramayan gezginlerdenim. Eğer günün birinde gidecek olursam bu senden hoşnut kalmadığım için değildir. Bunu bilip de öyle davranasın.”

78

Demir Han tebessümle kabul etmiş Aybars'ın bu şartını.

Ayaküstü biraz sohbet edip saraya doğru doludizgin at sürmüşler.

Onlar farkında değillermiş oysa yerdeki kesik başlardan biri kıpırdanmaya başlamış. Neden sonra, baştan kapkara bir duman peydahlanmış. Duman biraz toparlandıktan sonra tekrar insan suretini almış. Yerdeki cansız bedenlere iğrenerek bakıp tükürmüş. Boynunu içine çekip kıs kıs gülmüş. Yeniden bir dumana dönmüş, göğe yükselmiş. Onu gören kuşlar korku dolu çığlıklar atıyormuş.

Duman, daireler çizerek havaya yükseldikten sonra bizimkileri takip etmeye başlamış. Bu duman şeytanın

küçük oğlu Azmıç'tan başkası değilmış. Azmıç onları takip ederken iki parçaya daha bölünmüş. Biri Buk Han'ın öteki Alkarısı'nın mağarasına olanları anlatmaya gitmiş.

Hanla Aybars saraya vardıklarında onları bir vezir karşılamış. Vezir huzursuzmuş. Demir Han daha atından inip terini silmeden vermiş kara haberi:

"Hanlar hanı, ulaklarımız sınırlarımızdaki barış ağaçlarının kesildiğini söylediler. Her sınıra ikişer adam gönderdim. Onlar da doğruladılar bu kara haberi. Gayrı karar ve tedbir sizindir."

Demir Han, alnını kırıştıarak dinlemiş veziri. Azıcık düşündükten sonra eşeğe atlas bir çul örttürmüş. Kendileri için de dört başı mamur bir sofraya kurulması için buyruk vermiş. Yemekte Aybars'la dertleşmişler.

Demir Han'ın akli vezirin dediklerindeymiş:

"Tam dokuz sene oldu biz o barış ağaçlarını diki. Dokuz senedir bırak savaşı, komşularla aramızda en küçük bir anlaşmazlık dahi çıkmadı. Bu işin içinde bir iş var ama ne? Bunu ancak sen halledebilirsin yiğit," demiş.

Aybars'ın kulağı handa, gözü kapıdaymış. Yıldız Bikenin çıkıp gelmesini, kendisine gülümsemesini bekliyormuş. Gel gör ki nafile bir bekleyişmiş bu.

Bu arada Demir Han'ın sesi buyurganlaşmış:

“Şimdi sana çok önemli ve gizli bir görev vereceğim. Komşu ülkelere gidip orada olanı biteni öğreneceksin. Vakit geçirmeden gelip duyduklarından gördüklerinden haber vermelisin ki tedbir alabilelim.”

Aybars “Buyruk Demir Han’ındır.”, diyerek hanın elini öpmüş ve hemen yola çıkmak için sofradan ayrılmış.

Onlar konuşurlarken Külden Eşek, hanın hediye ettiği kırmızı atlas çula bürünmüş, ahırda keyif çatıyormuş.

Herkes yatıp ortalıktan el ayak çekilince Aybars ahıra girmiş. Şaşkın bakışlarına aldırmadan külden eşeğine atlamış ve:

80

“Vefalı arkadaşım bize yine yol göründü. Demir Han’ın kuyusunu kazan, güzel ülkemizi talan etmeyi düşünen düşmanların sarayına gidiyoruz. Elimizi çabuk tutmalıyız.”, demiş.

Külden Eşek, zaten bu işe dünden razıymış. Göz açıp kapayıncaya kadar dağları, tepeleri aşivermiş. Gide gide yüksek kale duvarlarıyla çevrili büyük bir şehrin önüne varıp durmuş. Ve Aybars’a seslenmiş:

“Sevgili dostum! Sırtımdaki şu kıymetli örtüyü al da kimsenin dikkatini çekmeyelim. Sen şaşkın bir oğlan gibi olmalısın. Ben de uyuz bir eşek gibi görünmeliyim.”

Aybars:

“Peki, külden dostum.”, demiş.

Eşegin sırtındaki örtüyü katlayıp heybeye koymuşlar. Kimseciklerin dikkatini çekmeden şehre girmişler. Sokaklarda sarhoş insanlar dolaşıyormuş. Hafif bir rüzgâr esmeye başlamış. Rüzgâr beraberinde çeşitli kokular getirmiş. Külden Eşek, kulaklarını dikip havayı dikkatle koklamış. Eşek Aybars'a aldığı kokunun Azmiç'la Alkarısı'na ait olduğunu söylemiş. Bir iki öcünün daha kokusu varmış ama eşek o kokuların sahiplerini tanı-mıyormuş. Bunun üzerine daha dikkatli olmaya karar vermişler.

Bizimkiler saraya doğru giderlerken hava birdenbi-re iyice kararmış. Sokaktaki insanların hepsi birden var güçleriyle nara atmış:

“Düşmanlara ölüm!”

Bu kargaşada dolaşırlarken yaşlı bir adama rastlamışlar. Adamın kucağında küçücük bir kız çocuğu varmış. Çocuk, iki gözü iki çeşme ağlıyormuş. Adamın elbiseleri de eskilikten ha döküldü ha dökülecekmiş. Aybars onlara acımış. Bu fakir ihtiyarın yanına yaklaşmış ve adamın kendi dilinde çocuğun neden ağladığını sormuş. Adam çocuğun günlerdir bir şey yemediği için açlıktan ağladığını söylemiş. Aybars, yaşlı adama para vermiş. Adam küçük kıza ve kendilerine yemek almış. Biraz sohbet etmişler.

Konuşma sırasında Aybars, ülkesine saldırmayı düşünen bütün hanların burada, sarayda, olduklarını öğrenmiş. Hanlar, savaş planları yapıyorlarmış.

Saraya doğru gitmişler. Ama nöbetçiler sarayın etrafında kuş uçurtmuyorlarmış. Bir türlü saraya yaklaşıp mamışlar. Külden Eşek, Aybars'a seslenmiş:

"Kaybolan bir oğlan gibi davran. Yitirdiğin annenle babanı arıyormuş gibi yap."

Aybars eşeğin dediği gibi yapmış. Sağa sola bakıp hıçkıra hıçkıra ağlayıp bağıırıyormuş:

"Anne! Baba! Neredesiniz? Anne! Baba!"

Nöbetçiler bu tuhaf eşekli, şaşkın çocuğu önemsememişler. Onunla dalga geçmişler. Böylece bizimkiler sarayın duvarının dibine kadar yanaşmışlar. Ne var ki Aybars içerde konuşulanları bir türlü duyamıyormuş.

Aybars, "Keşke konuşulanları duyabilseydim.", diye hayıflanırmış. Külden Eşek, kulaklarını şöyle bir dikmiş de başlamış içerde olup biteni anlatmaya: Üç gün sonra bütün hanlar Demir Han'ın yurduna dört bir yandan saldıracaklarmış. Ne baş üstünde baş ne taş üstünde taş kalacakmış. Bütün erkekler öldürülecek, kadınlarla kızlar esir alınacakmış.

Aybars bütün konuşulanları öğrendikten sonra bu hain düşünceye çok sinirlenmiş. Kanı beynine sıçramış. Sarayı basıp içerdekilerin kellelerini koparmayı düşünmüş. Gel gör ki Külden Eşek bu fikre karşı çıkmış. Çünkü içeride Buk Han'dan başka Külden Eşek'in adını ve kim olduklarını bilmediği daha bir sürü kötülük öcüsü varmış. Böyle, hepsi bir aradayken onların üstesinden gelmek çok zormuş. Zaten hanları Azmış, Alkarısı gibi şeytanın çocukları ele geçirmişlermiş.

Aybars, "Madem onları hemen tepeleyemiyorum bari bir an evvel olanları Demir Han'a anlatmalıyım.", diye düşünmüş ve külden eşeğe emretmiş:

"Haydi arkadaş! Çabuk gidelim! Oyalanmayalım."

Göz açıp kapayana kadar Demir Han'ın sarayına geri gelmişler. Bütün bu gidiş geliş o kadar hızlı olmuş ki. Han, henüz uyanmamış bile. Sarayın bahçesinde Yıldız Bike, tek başınaymış. Çiçekleri suluyormuş. Aybars onu görünce olduğu yere çivilenmiş gibi kalıvermiş. Gönlü kabarıyor, sesi soluğu çıkmıyormuş.

Külden Eşek, onun bu şaşkın haline ağzı kulaklarına varana kadar ama sessizce anırıp gülmüş.

Kız, öyle güzel görünüyormuş ki! Sabah güneşi Yıldız Bike'nin saçlarında oynaşıyormuş. Kelebekler kızın etrafında dönerken o tatlı bir şarkı söylüyormuş. Zaman burada böylece donup kalsa Aybars bu manzarayı sonsuza kadar izlemeye razı olacaktı.

Başını kaldırıp da karşısında Aybars'ı görünce çok sevinmiş Yıldız Bike. Şarkısını yarıda bırakıp Aybars'a dönmüş:

"Akşam, babamla geldiğini duymuştum. Kusura bakma, seninle görüşmek için kolladım ama bir fırsat bulamadım. Haydi, gel de biraz dolaşalım.", demiş.

Güzel kokulu çiçeklerin arasında gezintiye çıkmışlar. Öyle tatlıymış ki sohbetleri, Aybars dünyayı unutturmuş. Zaman iyice ilerlemiş. Külden Eşek onu uyar-masa Aybars'ın kendine geleceği yokmuş.

Aybars, hanı uyandırıp olanları anlatmış. Han, komutanlarıyla vezirlerini çağırırken Aybars, bahçeye çıkmış. Külden Eşek onu bekliyormuş. Kulaklarını aşağı düşürüp korkuyla seslenmiş:

"Haydi, çabuk! Baban Kara Kazan'ın yurduna gidelim. Kusuruma bakma. Akşam telaşlanmayasın diye anlatmadım. Maalesef Kara Kazan'la Argun Hatun'un başları belada."

Aybars, eşeğe binmiş ve gözden kaybolmuşlar. Vardıklarında Kara Kazan işçilerine para dağıtıyormuş. Aybars'ı görünce sevinçle kalkıp para kesesini işçilerden birinin eline tutuşturmuş:

"Oğlum kalanını sen hallediver," demiş.

Baba oğul kucaklaştıktan sonra evin yolunu tutmuşlar. Argun Hatun ekmek yapıyormuş. Gelenleri görünce şöyle bir bakmış da sevincinden elindeki hamur sinisini bırakıp koşmaya başlamış.

Argun Hatun koşarak gelirken Külden Eşek bir koku alıp kadına doğru atılmış. Görünmeyen birine bir çifte sallamış. Bunun üzerine bir hortlağın feryadı duyulmuş. Birine daha birine daha derken ortalık gürültüden geçilmez olmuş. Çifteyi yiyen Hortlak görünmeye başlıyormuş. Meğer hortlaklar, Buk Han'ın ruhlarını esir aldığı ölülmüş. Aybars yayını germiş, hortlakların tam kalplerine nişan almış. Aybars'ın attığı her ok tam hedefe isabet ediyormuş. Oku yiyen hortlak, ortalığa kötü kokular yayarak tuz buz dağılıyormuş.

Aybars'ın Cinleri Yenmesi

Kara Kazan'la Argun Hatun kurtulduktan sonra hepsi derin birer nefes almış. Azıcık oturup halleşmişler. Argun Hatun, oğlunu ağırlamak, dört başı mamur bir sofra kurmak istiyormuş. Oysa kadının asıl isteği oğluyla daha çok vakit geçirip hasret giderebilmekmiş. Acelesi olan Aybars, saygısından ötürü anasına itiraz edemiyormuş hâlbuki Külden Eşek, çoktan huysuzlanıp anırmaya başlamış.

Kara Kazan, eşeğin bu haline gülerek Aybars'a sormuş:

“Senin arkadaş bizimle kalmak istemiyor sanırım. Niçin böyle huysuzlandı bu?”

Aybars, babasına her şeyi anlatmış. Bir an evvel gitmeleri gerektiğini ama annesini kıramadığı için kalkıp gidemediklerini söylemiş. Bunun üstüne Kara Kazan, oğlunu kaldırıp yanaklarından öpmüş:

"Git oğul, vatan, anadan babadan önce gelir. Vatanı olmayınca insanlıktan çıkar kişiöğlü. Benim aslan oğlum, yiğit oğlum, var git de şu kara ruhların hakkından gel. Hepimiz kurtulalım.", demiş.

Bu lafları duyan Külden Eşek, kuyruğunu sallayarak gelip Kazan'ın elini yalamış.

Sonra Aybars, Argun Hatun'un yağladığı sıcak bir bazlamayı almış ve gözden kaybolmuşlar.

Külden Eşek, yolda Aybars'a ulu çınarın yanına, küllerin gömülü olduğu yere gitmeleri gerektiğini söylemiş. Aybars bunun sebebini öğrenmek istemiş:

"Bunca acelemiz varken oraya niçin gidiyoruz?"

Külden Eşek, kulaklarını dikmiş:

"Senin aydan getirdiğin ışık, o küllerin arasında yeşil bir kristale dönüşmüş olmalı. Buk Han'ın yanına gideceksen o yeşil kristalle gitmelisin. Buk Han'ın hakkından ancak o kristal gelir. Hem sen de yeryüzüne ineli hayli zaman oldu. İnsanların pek çok özelliğini aldın. Ay babandan aldığın güçler zayıflamış olabilir. Ağacın gölgesinde, küllerin arasında biraz vakit geçir ki gücün tazelensin.", demiş.

Bu sözler Aybars'a akıllıca gelmiş. Doğrusu kılıç savurmak dışında, eşek her şeyi Aybars'tan daha iyi biliyormuş.

Ural Ormanına gidip ulu çınarın yanına varmışlar. Meğerse Aybars görmeyeli ağaç bakanın aklını başın-

dan alacak kadar güzelleşmiş. Dallarının kimi göğe direk olmuş, kimi kurda kuşa çadır... Kocalığına bakanlar; kadim bir çınar, filizlerinin körpeliğini görenler taze bir fidan sanırmış ağacı. Bu güzel manzaranın tadını çıkardıktan sonra Aybars, eşeğin gösterdiği yeri kazıp yeşil kristali bulmuş. Kristalin parlaklığı göz kamaştırıyormuş. Kristali siyah bir beze sarıp eşeğin heybesine saklamışlar.

Ardından Aybars çuvallardaki küllerin üstüne oturmuş. Oturur oturmaz zihni bu dünyadan uzaklaşmış.

Aybars, şimdi yıldızların arasında uçuyormuş. Yanından geçtiği her yıldız gülümseyerek el sallıyormuş. Derken Ay babasını görmüş. Bir yarısı ağlıyor, öteki yarısı gülüyormuş babasının. Aybars yaklaşıncaya ağlayan yarısı da gülümsemeye başlamış.

Ağlayan taraf ak saçlı bir kadın gibiymiş. Kucağını açıp Aybars'ı çağırmaya başlamış:

"Gel yavrum! Kokusuna doyamadığım, gönlümce sevemediğim oğlum, gel! Gel! Hasreti bağrımı yakıp kül eden oğul! Gel anacığını koyup vakitsiz giden oğul!"

Aybars bunun gerçek anası olduğunu anlamış. Bırakmış yiğitliği de bütün çocuklar gibi dudaklarını büze büze ağlamaya başlamış. Varıp anasının kucağına atmış kendini.

Gel gör ki Argun Hatun gibi, ne kokusu varmış anasının ne sıcaklığı. Soğuk bir taş kadar kupkuruymuş bu kucak.

Sonra babasına koşmuş. Babası, vakur bir halde kucaklayıp çiğninden öpmüş oğlunu.

Öpüşmüşler koklaşmışlar. Hasret gidermişler. Ne var ki Aybars'ın içinde daha şimdiden ne olduğunu bilemediği bir burukluk varmış. Burada aradığını mı bulamamış, yoksa yeryüzündekileri mi özlemeye başlamış? Anlayamıyormuş bunu.

Yıllardır Aybars'ın aklından çıkmayan bir soru varmış. Onu sormuş babasına:

"Beni niye bıraktınız baba? Neden almadınız o şeytanların elinden? Nasıl dayanabildiniz yokluğuma?"

Bunları derken Argun Hatun'un taşkın sevgisi, Kazan'ın akıl almaz fedakârlığı varmış aklında. Ama saygısından söz etmemiş onlardan.

Ay, hüznünlü bir sesle başlamış anlatmaya:

"Bizim de çaresiz kaldığımız zamanlar vardır, evlat. Karşı konulmaz bir gücü vardır iblisin. Ne var ki kendisi öyle her işle ilgilenmez. Bilmezsin belki, İblis bütün pis işlerini kölesi Buk Han'a yaptırır. Buk Han'ın emrinde de sürü sürü kötü ruh... O gün üstüme hepsi birden saldırdı. Başa çıkamadım onlarla ama onlara yenilmedim de. Seni kaçırdılar. Evet, bu doğru... Güya seni kaçırıp beni zayıf düşüreceklerdi. Önce beni, sonra yıldızları alt etmekte hedefleri. Şayet bunu becerebilselerdi, gözlerini güneşe dikeceklerdi.

Düşünsene bir gündüzlerin ve gecelerin kapkara olduğunu... İnsanlığın ışığa hasret kaldığını düşün bir kere! Amaçları ışığı yok etmektir. Biz de ışığın askerleri olarak bir çare düşündük. Yeryüzüne en yakın ışık savaşçısı ben olduğum için görev bana verildi.

Benim oğlum yeryüzüne inecek, bizim adımıza onlarla yeryüzünde savaşacaktı. Senin kaçırılman işte bu planın bir parçasıydı. Ama seni Yelbegen'den korumamız gerekirdi. O vahşi öcü sana zarar vermemeliydi. Şükürler olsun bunu başardık. Gerisini sen halledecektin. Ediyorsun da..."

Aybars içindeki o garip duygunun ne olduğunu bu laflardan sonra anlamış. Çünkü oğlanın kalbi buraya ait değilmiş. Burada doğmuş olsa da o, Kara Kazan'la Argun'un oğluymuş. Gözleri nemlenmiş. Şimdi ne yapmalıymış? Aybars düşünürken cevabı ay vermiş:

"Şimdi o ruhların toplandığı saraya gidiyorsun evlat. Elindeki kristal seni Buk Han'ın bütün sihirli güçlerinden koruyacaktır. Hepimizin iyiliği için var gücünle savaşacaksın. Her kılıç darbesini "Işık hakkı için!", diye nara atarak indireceksin. Unutma sakın: Işık hakkı için!"

Aybars, anası ve babasıyla vedalaşmış. Tam gideceği sırada anası onu durdurup gözyaşı şeklinde kristal bir madalyon takmış boynuna. Ve şöyle seslenmiş oğlunun ardından:

"Git oğul! Karanlığı dize getirmek için, kör gözlere ışığı getirmek için git! Anan baban sana kurban olsun!"

Aybars kendine geldiğinde hâlâ küllerin üstünde oturuyormuş. Elini boynuna götürmüş. Madalyon boynundaymış. Çıkarıp bakmış gözyaşı şeklinde kırmızı bir taşmış bu. Madalyonun sıcaklığı gönlünü ısıtıyormuş.

Bakmış ki Külden Eşek uzanmış hayran hayran kendisini izliyor, ona göz kırpmış:

“Gidelim! Bunca oylanmak yetmez mi?”

Eşek, kulaklarını dikmiş. Gelip Aybars'ın önünde durup anırmış:

“Ne bekliyoruz o halde? Atlasana sırtıma!”

Göz açıp kapayana kadar, geçen geceki saraya varmışlar. Kimi Azmıç, kimi Alkarısı tarafından ele geçirilen bütün hanlar toplanmışlar eğleniyorlarmış. Masanın başköşesinde Buk Han oturuyormuş.

Külden Eşek, çatıyı delip içeriye dalmış. Aybars; sol elinde yeşil kristal, sağ elinde kılıcı ha bire saldırıyor-muş. İlk hamleyi Buk Han'a yapmış:

“Işık hakkı için!”

Buk Han kristali görünce korkudan ne yapacağını bilememiş. Karınca olup duvardaki bir yarığa girmiş. Aybars onu gözden kaybedince Azmıç'a yönelmiş. Ancak kımıldayamamış olduğu yerden. Ayaklarından bütün vücuduna yayılan bir soğukluk hissetmiş. Bakmış ki saklandığı delikten çıkan Buk Han onu donduruyor. Hemen boynundaki kolyeyi hatırlamış. Alıp var gücüyle sıkmış kolyeyi. Bu arada nara atmaya devam ediyormuş:

"Işık hakkı için!"

Madalyondan bir ışık peydahlanmış. Salonun havası giderek ısınmaya başlamış, İçerisi göz kamaştırıcı bir ışıkla dolmuş. Aydınlıktan nefret eden, ışıktan ödü kopan Buk Han korkudan titremeye başlamış. Buzları çözölen Aybars bir hamlede başını gövdesinden ayırmış. Buk Han kılıcı yiyince yere kapkara bir kül yığılmış. Aybars, yeşil kristali bu küllerin üstünde dolaştırmış. Küller korkunç çığlıklar atmaya başlamış. Derken bütün küller bir alev olup yanmaya başlamış.

Buk Han'ın yenildiğini gören Azmiç, Alkarısı ve diğer kötü ruhlar ele geçirdikleri hanların vücutlarından çıkarak Aybars'ın önünde diz çökmüşler.

Azmiç başlamış yalvarmaya:

"Biz ettik sen etme! Yiğit dediğin aman dileyene el kaldırmaz."

Aybars'ın gönlü bu laflarla zerrece yumuşamamış. Kılıcını kaldırmış, tam var gücüyle indireceği sırada Alkarısı'nın sesi duyulmuş:

"Sesime kulak ver yiğit! Biz kötülüğün ruhlarıyız bu doğru. Ancak suçun hepsi biz de mi? Yalnız biz mi suçluyuz? Söylesene neden herkesin gönlüne giremiyoruz? Neden, onca sene uğraştım da Argun Hatun'un yanına bile yanaşamadım? Baksana Yıldız Bike'yi beş dakikalığına bile kandıramadım. Çünkü onların kalpleri ve ruhları iyilikle doluydu. Şimdi sen bizi öldüreceksin

ya, ne farkı kalacak şu alıklardan Demir Han gibi yiğitlerin? Unutma! İyilerin varlığı da bize bağlı. Biz olmasak kim anlar, iyiliğin kıymetini? Biz olmasak ne farkı kalır insanın, kurttan kuştan?”

Aybars, bu Alkarısı'nın doğru söylediğini anlamış. Külден Eşek de kendisine hak vermiş. Aybars, bu öcülerini yüz yirmi yıl yer altından çıkmamak şartıyla affetmiş.

Hanlar da affedilmeleri için yalvarıyorlarmış. Biri şöyle demiş:

“Affedin bizi, şeytana uyduk.”

Öteki yalvarmış:

“Demir Han'ın ve dostluğunun kıymetini bilemedik. Ne olur, bize bir fırsat daha verin.”

Aybars onlara, haklarındaki hükmü Demir Han'ın vereceğini söylemiş. Sonra Azmış'la Alkarısı'nı alıp bir uçurumun dibindeki karanlık mağaraya götürmüş. Mağaranın ağzını kocaman bir kayayla örtmüş. Kayayı yeşil kristalle ovalamış ve “Ey kaya! Işık hakkı için yüz yirmi yıl kımıldama yerinden.”, demiş. Kaya büyük bir gürültüyle mağaranın ağzına iyice sıkışmış.

Demir Han'ın yurduna dönmüşler. Onlar geldiklerinde Demir Han askerlerini toplamış. Savaş hazırlıklarını bitirmek üzereymiş.

Aybars huzura çıkıp diz kırmış:

“Kötülük bitti Demir Han. Rahat olun, bundan sonra savaşa gerek olmayacak.”, demiş. Baştan sona her şeyi anlatmış Demir Han’a.

Demir Han bütün ülkede bayram ilan etmiş. Şölenler düzenletmiş. Ziyafetler verdirmiş. Öteki hanlara kendilerini affettiğine dair haberler göndermiş.

Aybars'ın Evlenmesi ve Tahta Çıkması

Her şey yoluna girince Demir Han, Aybars'tan sarayda kalmasını bir kez daha istemiş. Oysa Aybars anasıyla babasını görmek, bir an önce eve gitmek için can atıyormuş. Hanın bu teklifini nazikçe reddetmiş. Aybars kalmak istemeyince salonun arkasındaki bir yerden onları dinleyen Yıldız Bike'nin yüreği cız etmiş.

Aybars da Yıldız Bike'yle görüşmeyi, onunla aynı çatı altında kocayıp gitmeyi çok istiyormuş ama ölse de hanın bu teklifini kabul edemezmiş.

O gece saraydan ayrılmış ve soluğu Kara Kazan'ın yanında almış. Şimdi daha bir sıcakmış Aybars'ın anasına babasına sarılması.

Derken suskunlaşmış sebepsiz yere. Günler geçtiği halde ağzını bıçak açmamış oğlanın. Argun Hatun'un ana yüreği sezmiş oğlunun bir gönül derdi olduğunu. Kara Kazan'ın evde olmadığı bir vakit oğlunu dizinin dibine oturtmuş:

“Oğul, ay gibi aydınlık yüzün kararmaya başladı. Cıvı cıvı sesin duyulmaz oldu. Cihan bir araya gelse eğilmeyen başın yerden kalkmaz oldu. Nedir seni böyle kara düşüncelere salan dert?”, demiş.

Aybars’ın; “Demir Han’ın kızına sevdalandım ana. Var git de handan iste kızını.”, diyecek hali yok ki susmasın. Oğlan, anasının gözünün içine bakmış bakmış da tek kelimememiş.

Argun Hatun bilirmiş ama yine de deşelemiş iyice Aybars’ın derdini:

“O, gün bakışlı han kızı Yıldız mıdır, seni bu hallere koyan? O güzelin derdi midir boynunu böyle büken? De anacığın da bir çare bulsun derdine.”

Aybars, boynunu yeniden bükmüş ve başını atmış anasının dizine. Gayrı başka söze hacet yokmuş. Zaten oğlunun halinden işkillenen Argun Hatun, ilk fırsatta Kara Kazan’a açmış durumu. Ancak Demir Han’ın kızına talip olmak Kara Kazan’ın haddine mi? Kara Kazan ne kadar düşünse de bir çıkar yol bulamamış.

Aybars böyle dert çekerken Yıldız Bike de gülüp oynamıyormuş elbet. Demir Han, kızının suskunluğunu ilkin “Anasının yasını tutuyor zavallı.”, diye yorumlasa da zamanla öyle olmadığını anlamış. Hanın içine bir kurt düşmüş. Çünkü sevgili kızı gün be gün solmaktaymış. Han, daha fazla dayanamamış, ihtiyar dadıyı sorguya çekip sormuş:

“De bakalım dadı, nedir bu kızın derdi?”

Dadı önce saklamaya çalışıp kem küm etse de nihayet söylemiş, Yıldız Bike'nin Aybars'a gönlünü kapırdığını. Dadı, Demir Han'ın buna öfkeleneneğini sanıyormuş oysa o dünden razıymış bu evliliğe. Yine de sormuş:

"Peki, oğlan ne diyor bu işe?"

Dadı: "Bilmem ki efendim.", diye cevaplamış.

Han düşünüp taşınmış. Aybars'ı çağırıp "Kızım la evlen!", dese olmazmı ş. "Bekleyelim bakalım.", dese kızcağız solup gidecekmiş. Sonunda aklına bir çare gelmiş.

Bir avcılık yarışması düzenleyecek, birinci olanla da kızını evlendirecekmiş. Aybars eğer Yıldız'ı seviyorsa bu yarışa katılırmış. Zaten yarışa katılırsa Aybars'ın bi leğini kim bükebilirmiş?

Yok, oğlan kızı sevmiyorsa zaten yarışa marışa katılmazmı ş. O zaman Demir Han'a yapacak bir şey kalmazmı ş. Zorla güzellik olacak değ ilmiş ya!

Kızıyla konuşup onun da fikrini almış. Memleketin her yanına tellallar çıkarıp yarış ı duyurmuşlar. Bu arada Yıldız Bike, yarışa katılması için Aybars'a haber yollamış.

Büyük gün gelip çatmış. Delikanlılar saray ın avlusunda toplanmışlar. Önce geyik postuna nişanlanmış oklar. Sonra kuzu, sonra tavşan, derken elene elene, biri Aybars olmak üzere üç yiğ it kalmış meydanda.

Sonunda üç elma asmışlar bir dala. İlk in yirmi, ardından otuz adımdan alınmış nişanlar. Yiğ itlerin iki-

si de yamanmış hani. Ancak Aybars'ı alt etmek kimin haddine? Aybars'ın okları hep birbiri üstüne saplanırmış hedefe.

Yıldız Bike yarışı balkondan seyredermiş. Heyecandan küt küt atarmış yüreği. Derken Aybars birinciliği kapmış da derin bir nefes almış kızcağız.

Demir Han öteki yarışçıların hepsini hediyelerle göndermiş sarayından. Sonra varıp Aybars'ı alnından öpmüş.

Aybars'la Yıldız Bike'nin düğünleri kırk gün kırk gece sürmüş. Ulu çınarın yanına bir kulübe yapıp orada çoluk çocuğa karışmışlar. Sık sık Demir Han'ı ve Kara Kazan'la Argun Hatun'u ziyaret ederlermiş.

İlk çocukları kız olmuş, adını Aykız koymuşlar. Sonra gelen oğlanmış ona da Günhan demişler. Oğlanı yıkayıp kundaklamadan evvel çınarın altındaki küle belemişler.

Zaman su gibi akıp gidiyormuş tabii ki...

Demir Han yaşlanıp da elden ayaktan düşeceğini anlayınca bir kurultay toplamış. Beylerine seslenmiş:

"Beylerim, yiğitlerim! Zaman geçip gidiyor. Giderken gençlik kuşunu da alıyor yanına. Çoğunuzla birlikte çıkmıştık bu yola. Ne yaptıysak el birliğiyle yaptık Adaleti ve iyiliği hep el üstünde tutmaya çalıştık. Ne var ki kocadık gayrı. Belimiz doğrulmaz, gözümüz görmez oldu. Bu yaştan sonra bize bir köşede oturup torunlarımızı sevmek yakışır. Ben hanlığı yiğitler yiğidi damadım Aybars'a bırakmayı dilerim. Siz ne dersiniz?"

Demir Han'ın çocukluğundan beri yanından ayırmadığı dostu Akbay vermiş cevabı:

“Demir Han! Sen ne dersen hep doğrusunu dersin. Bu yiğidin bileği kadar yüreği de kudretlidir. Bu yiğitte bilinmeyen bir kut vardır. Dilerim ki yokluğunuzu aratmaz. Devletimizin kadim, töremizin daim olmasını sağlar.”

Ötekiler de Akbay'a katılınca Demir Han tahtını Aybars'a bırakmış.

Ömürlerinin sonuna kadar dirlik düzen içinde yaşamışlar.

Onlar huzur içinde yaşarlarken kötülük hiç mi göstermemiş yüzünü? Göstermiş elbet. Ama güçlü değilmiş eskisi kadar. Öldüğünü sandığımız Buk Han'la Yelbegen her sene ortaya çıkarmış. Yelbegen ya ayı ya güneşi yemeye kalkarmış. Fakat iyiliğin bütün kudretli ruhları, Yelbegen ortaya çıktığı zaman elbirliğiyle ayı ve güneşi saklarmış. Gel zaman git zaman kişioğlu Yelbegen'in kim olduğunu unutmuş da ay saklandığı zaman “Ay gene tutuldu.” demeye başlamış.

N O T L A R

N O T L A R